La Veu del
CARRER
Publicació bimestral | Obradors, 6-8 baixos ● 08002 Barcelona | Nº 80 juliol-setembre 2003

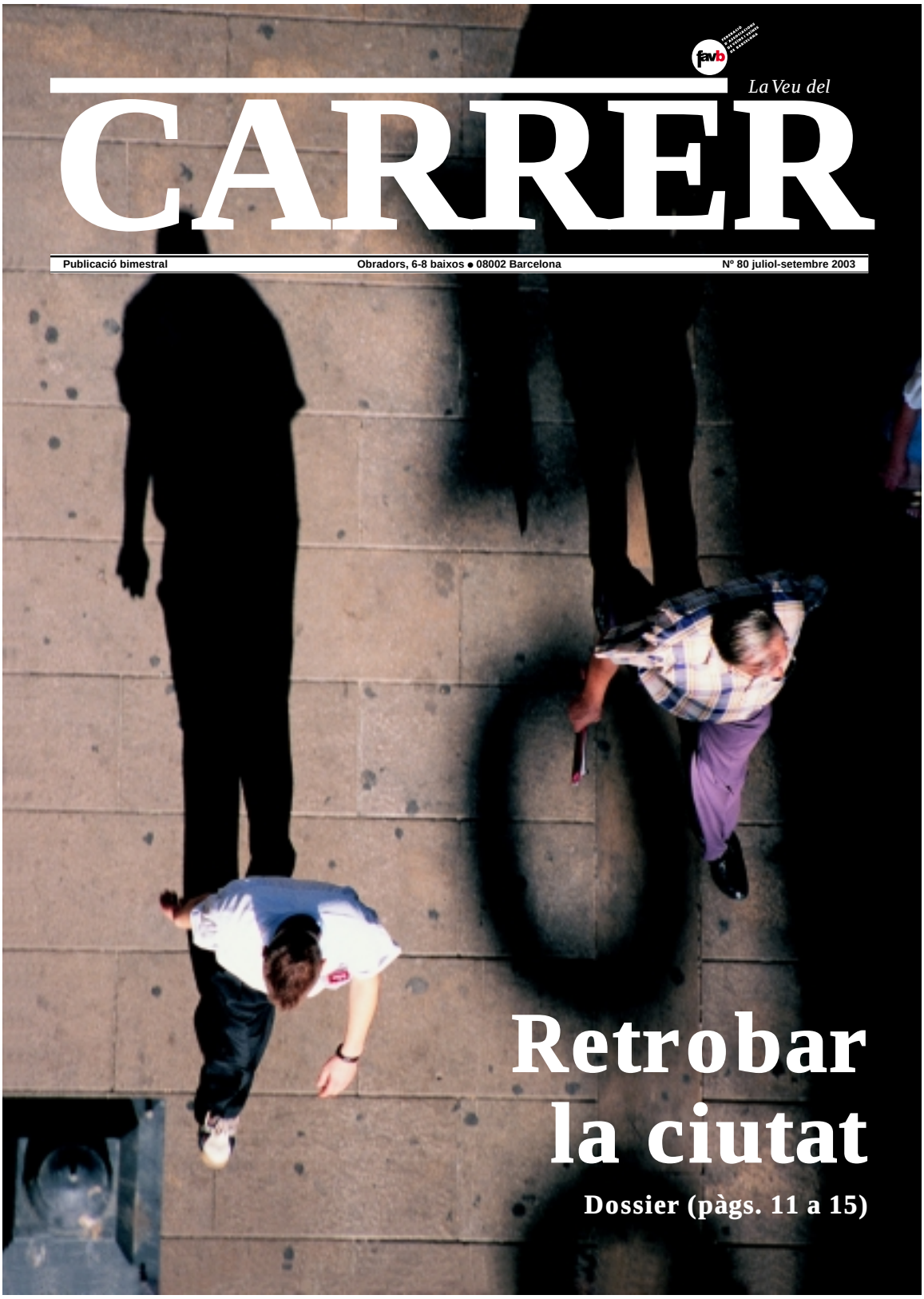

Retrobar la ciutat

Dossier (pàgs. 11 a 15)

ASSOCIACIONS DE VEÏNS DE BARCELONA

Badal, Brasil i Bordeta 93 491 05 49
Baix Guinardó 93 436 81 80
Barceloneta 93 221 72 44
Bon Pastor 93 346 46 18
Camp d'en Grassot 93 457 01 30
Camp Nou 93 440 21 75
Can Baró 93 285 12 96
Can Caralleu 93 280 07 24
Can Peguera 93 357 13 33
Can Rectoret 93 205 04 87
Carmel 93 357 57 48
Casc Antic 93 319 75 65
Cera 93 329 48 53
Ciutat Meridiana 93 276 30 94
Clot-Camp de l'Arpa 93 232 46 10
Clota 93 357 72 59
Coll-Vallcarca 93 284 23 12
Congrés 93 340 70 12
Coor. Casc Antic 93 310 53 33
Defensem la Barcelona vella 93 310 77 38
Diagonal Mar 93 307 91 20
Dreta Eixample 93 265 87 63
Esquerra Eixample 93 453 28 79
Font d'en Fargues 93 420 40 66
Font Guatlla-Magòria 93 424 85 06
Font del Mont 93 406 93 27
Fort Pienc 93 231 11 46
Gòtic 93 315 18 20
Gràcia 93 217 60 88
Gràcia Nord-Vallcarca 93 211 26 27
G. Via-Perú-Espronceda 93 308 77 34
Guineueta 93 428 46 23
Horta 93 420 90 06
Hostafrancs 93 426 91 66
Joan Maragall 93 347 73 10
La França 93 325 08 93
La Pau 93 313 28 99
Les Corts 93 330 74 36
Maresme 93 266 18 56
Mercè, barri de la 93 205 16 95
Meridiano Cero 93 274 02 72
Mont d'Orsà-Vallvidrera 93 406 84 53
Montbau 93 428 29 34
Navas 93 340 62 49
Ntra. Sra. de la Salut 93 204 86 04
Nou de la Rambla 93 441 01 83
Paraguai-Perú 93 278 06 93
Parc 93 221 04 87
Parc de l'Escorxador 93 325 00 44
Parc la Vall d'Hebron 93 428 68 66
Passatge Isabel 93 213 88 09

Edita
Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona
Obradors, 6-8 baixos
08002 Barcelona
Telèfon: 412 76 00
Fax: 412 58 88
e-mail: carrer@lafavb.com
web: www.lafavb.com

Consell de direcció
Andrés Naya i Manel Andreu

Cap de redacció i maquetació
Elia Herranz

Consell de redacció
Marc Andreu, Anna Bartolomé, Albert Gómez, Joan A. Guerrero, Francisco J. Manzano, Gerard Melgar, Jordi Gol, Marta Milà, Rosa Mª Palencia, Laia Farran, Vanessa Pedrosa, Albert López, Gemma Aguilera, Albert González, Luis Caldeiro, Eva Lechuga, Alícia Tudela, Jaume Figueras, Alberto Gómez, Laura Baeza, Óscar Heredia, Carles Valls, Rosa Mª Marcer.

Consell assessor
Anna Alabart, Ernest Alós, Roser Argemí, Alfons Barceló, Jesús Berruezo, Esther Cànovas, Joan Costa, Josep Ramon Gómez, Joan B. Isart, Alfons López, Eugeni Madueño, Pep Martí, Mariano Meseguer, Pep Miró, José Molina, Eduard Moreno, Ferran Navarro, Núria Pompeia, Albert Recio, Ferran Sagarra, Josep Lluís Rueda, Mercè Tatjer, Àngel Valverde, Ole Thorson, Pau Vinyes.

Portada
Dani Codina

Administració
Marga Parramon

Publicitat
Isabel Mancebo i Carmen Plaza

Fotografia
Dani Codina, Josep Masip, Joan Morejón, Ignasi R. Renom, Jordi Tarrés i Andreu Blanchar.

Fotomecànica i impressió
Grinver, S.A. (T. 373 68 61)

Distribució
Trèvol Missatgers (T. 93 498 80 70)

La FAVB no està necessàriament d'acord amb les opinions que s'expressen als articles signats per particulars o col.lectius. Qualsevol reproducció total o parcial del contingut d'aquesta revista haurà de fer esment del seu autor i origen

L'edició d'aquesta publicació ha estat possible gràcies a la col.laboració del Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya, Ajuntament de Barcelona i diversos col.laboradors.

ASSOCIACIONS DE VEÏNS DE BARCELONA

Penitents-Taxonera 93 418 68 71
Pi i Margall (Baró de Viver) 93 311 41 93
Poblenou 93 266 44 41
Poble Sec 93 441 36 65
Polvorí 93 432 36 42
Porta 93 359 44 60
Prosperitat 93 276 30 15
Provençals Verneda 93 307 46 95
Putxet 669 306 164
Racó de les Corts 93 440 48 50
Rambla, Amics de la 93 317 29 40
Rambla de la Bordeta 93 431 25 44
Raval 93 441 77 21
Roquetes 93 359 65 72
Ronda General Mitre 93 212 25 86
Ronda Sant Antoni 93 442 24 12
Ronda Sant Pere 93 317 31 39
Sagrada Família 93 246 53 19
Sagrera 93 408 13 34
Sant Andreu de Palomar 93 345 81 54
Sant Andreu Nord 93 274 03 34
Sant Antoni 93 423 93 54
Sant Cristòfol 93 432 34 71
Sant Genís 93 417 03 67
Sant Gervasi 93 417 90 65
Sant Martí Provençals 93 314 17 04
Sant Ramon Nonat 93 440 10 11
Sants 93 331 10 07
Sarrià 93 204 90 58
Sudoest del Besòs 93 278 18 62
Tallers, Grama, Joanetes i Pl. Castella 93 317 38 39
Taula del Raval 93 442 46 68
Torre Baró 93 276 09 48
Torre Llobeta 93 429 07 06
Travessera de Dalt 93 284 23 42
Tres Torres 93 205 77 89
Triangle de Sants 93 431 75 45
Trinitat Nova 93 353 88 44
Trinitat Vella 93 274 19 58
Turó de la Peira 93 358 06 95
Unió-M. Barberà-Sta. Margarida-Penedès 93 317 16 11
Vallbona 93 354 89 82
Verdum 93 276 02 30
Verneda Alta 93 314 58 13
Via Trajana 93 313 61 68
Vil·la Olímpica 93 221 93 93
Xile 93 440 85 08
Zona Sud Sant Andreu 93 346 72 03
Zona Universitària 93 401 77 43

Imprès en paper ecològic de 65 grams
Dipòsit legal: B - 21300 - 1995

Aquest número té un tiratge de 8.000 exemplars
i la seva distribució és gratuïta

Canvis: Elia Herranz
Telèfon 93 412 76 00

Els PUNTS de distribució de CARRER

Centre Cívic (CC) Pati Limona. Regomir, 3
Informació Cultural. Rambles, 118
La Rosa de Foc. Rec, 69
CC.OO. Via Laietana, 16
El Cafetí. Hospital, 99
El Glaciar. Plaça Reial
Taller de Músics. Requesens, 5
Llibreria Les Punxes. Rosselló, 260
Forn de pa Aubet. Sicília, 205
Forn de pa Moll Vell. Padilla, 275
Forn d'en Pere. Dos de Maig, 281
Confeccions El Rellotge. Comte Borrell, 89
Autoservei Navarro. Av Mistral, 6
Celler de l'Estevet.Calàbria, 57
Gelateria-Pastisseria Bonastre. Tamarit, 136
Cafeteria Anem Al Gra. Còrsega, 382
Centre Social de Sants. Olzinelles, 30
CC Cotxeres de Sants. Sants, 79
Poliesportiu M.Esp. industrial. Parc Esp. Indus., s/n
Centre Tomás Tortajada. Fonthonrada,8-10
CC El Rellotge. Pg. Zona Franca, 116
CC Can Cadena. Mare de Déu del Port,397
CC La Bàscula. Foc, 128
C. S. Personals Corts. Masferrer, 33
CC Can Deu. Pl. Concordia, 13
Forn de la Vila. Consell de la Vila, 9
Quiosc. Plaça de Sarrià
Llibreria La Kktua. Pl. de Vallvidrera, 3
Lluïsos de Gràcia. Plaça Nord, 7
Hotel d'Entitats de Gràcia. Providència, 42
CC Coll. Aldea, 15-17
CC La Sedeta. Sicília, 321
C. A. Tradicionàrius. Trav. Sant Antoni, 6-8
Centre Moral Gràcia. Ros de Olano, 7-9
Poliesportiu Perill. Perill, 16-22
Poliesportiu Claror. Sardenya, 333
CC El Carmel. Santuari, 27
Casal de Joves El Carmel. Tolrà, 40
CC Matas i Ramis. Feliu i Codina, 20
C. S. Personals Horta. Pl. Santas Creus, 8
Cooperativa Cultural Rocaguinarda. Xipré, 13
Ateneu Polpular Nou Barris. Port Lligat, s/n
C. Barri Prosperitat. Pl. Àngel Pestaña, s/n
Centre Sóller. Plaça Sóller s/n
Can Basté. Pg. Fabra i Puig, 274-276
CC Ciutat Nord. Rasos de Pegera, 19-25
CC Trinitat Vella. Foradada, 36-38
CC Sant Andreu. Gran de Sant Andreu, 111
Can Guardiola. Cuba, 2
Biblioteca Ignasi Iglesias. Segadors, s/n
Districte Sant Andreu. Pl. Orfila, s/n
CC La Sagrera. Martí Molins, 29
C. Barri Congrés. Acàcies, 26
Farmàcia. Bolívia, 19
Llibreria Etcétera. Llull, 203
El Tio Che. Rambla Poblenou, 44-46
CC Sant Martí. Selva de Mar, 215
Complex Esportiu Verneda. Binèfar, 10-14
Casal Alternatiu. La Verneda, 18
C.Joan Casanelles. Pl. Joan Casanelles,s/n
Foment Martinenc. Provença, 595
SESE. Joan Alcober, 6

EDITORIAL

Un mal dia sense cotxes

Mentre Londres tanca el centre de la ciutat al trànsit privat, i en contradicció amb les denúncies ecosocialistes contra el cotxe com a «rei del mambo», a última hora l'Ajuntament de Barcelona ha decidit celebrar una cinquena edició d'un descafeïnat Dia sense Cotxes amagat dins d'una Setmana per la Mobilitat Sostenible ¿potenciada o diluïda? per les Festes de la Mercè. La Favb considera insuficient el caràcter que es dóna al Dia Sense Cotxes i creu que l'Ajuntament no posa les eines necessàries perquè aquesta celebració, que va néixer com a diada reivindicativa i pedagògica, avanci en la conscienciació social d'utilitzar el transport públic en lloc del privat.

El Dia sense Cotxes d'enguany és una caricatura inacceptable de la idea original. Després de quatre anys, està lluny l'objectiu d'assolir la convivència pacífica entre les diferents formes de moure's per la ciutat. Sense deixar de reconèixer aspectes positius, com la integració tarifària, l'increment del nombre d'autobusos, el camí escolar i la construcció de noves línies de metro i tramvia, n'hi ha molts de negatius: la indefinició sobre el Túnel d'Horta; la renúncia a ubicar per superfície el tramvia al seu pas pel centre de la ciutat i el nyap a mig resoldre de situar part del seu traçat dins del parc de l'Estació del Nord; la curta durada del temps semafòric per als vianants en vies importants; els pocs espais reservats per als vianants (no s'ha complert el compromís de buidar de trànsit les Rambles); l'equivocada estratègia de construir macropàrquins; i la manca de carril bus en els accessos a la ciutat.

Mentre a la resta d'Europa augmenta la implicació en el significat d'aquesta diada , Barcelona ha anat perdent empenta i està molt lluny de l'esperit i la concreció amb el que el 1999 va celebrar la primera diada.

Les festes de la Mercè, la tornada de vacances i l'inici del curs escolar fan que setembre no sigui el mes idoni per un Dia Sense Cotxes. Trobar una data a la primavera sembla més adient si es vol un Dia sense Cotxes amb la complicitat dels barris i la ciutadania, així com el compromís de totes les administracions.

Per tot això, la Favb ha decidit desvincular-se del Dia sense Cotxes. Reivindiquem i desitgem que l'any 2004 es puguin recuperar l'esperit i el grau d'implicació de 1999. Estem convençuts que es bo per al veïnat comprobar que restringir l'ús irracional del cotxe millora substancialment la qualitat de vida.

MEMÒRIA CIUTADANA

Un 11 de septiembre sin sombras

A finales de los 70, una organización filantrópica chilena, con contactos en las esferas de poder pinochetista, consiguió sacar a Isabel de las mazmorras de la dictadura y enviarla a Europa. Ella no tuvo contacto con sus liberadores ni supo quienes eran.

Veinte años más tarde, después de haber recorrido infinidad de caminos y de pueblos, Isabel decidió viajar a *Coactemalan* (Guatemala), la nación de los mil colores y de las cien lenguas, cuna del quetzal. Como tantos otros visitantes, se sintió atraída por la historia y la arquitectura colonial de Antigua. Luego de pasear fascinada entre sus calles, decidió descansar un rato en un banco de una de las plazas. Allí, por su carácter abierto, entabló rápidamente conversación con otra mujer que se había sentado a su lado. La charla se animó rápidamente al darse cuenta de que ambas eran chilenas. Comenzaron a hablar de sus ciudades natales, de sus parientes, de sus historias... Y de repente se hizo entre las dos un silencio estremecedor, seguido por un estallido de risas y lágrimas.

A cientos de kilómetros de su país de origen y veinte años después de que sus vidas se cruzaran sin encontrarse, las dos mujeres coincidieron al sentarse unos minutos en uno de tantos bancos de una de tantas plazas de una ciudad y de un país en el que no residían, el único día de toda su existencia en el que pasaban por allí.

Isabel pudo por fin poner rostro a una parte importante de su pasado: la mujer que tenía enfrente había participado directa y activamente en su liberación. Era un encuentro imposible, pero el destino decidió mostrar esta vez su rostro amable y llenar esa injusta laguna de dos décadas atrás. ¿Qué sintieron esas dos mujeres durante los instantes en que se fusionaron en un abrazo inmenso? ¿El mundo, el tiempo, la vida?

Poco después del encuentro, cuando el rostro del tirano se retorcía de incredulidad y rabia ante la figura inpertérrita de un *bobby* inglés, Isabel decidió regresar a su Chile natal. Hoy, 30 años después del inicio de la pesadilla pinochetista, con una democracia que todavía intenta desembarazarse de las ataduras de aquel régimen de terror, Isabel sobrevive como puede y, con sesenta años a sus espaldas, trata de rehacer su vida en un país que no es el que dejó -¡hay tantas ausencias! ¡tantas reparaciones por hacer! -, ni el que soñó. Un Chile en el que emerge la figura de Allende, pero en el que todavía las grandes alamedas no son del todo libres: tienen que sufrir la ignominiosa presencia de un tirano viejo, desenmascarado y perseguido por su pasado, pero libre y proyectando su sombra sobre le Ejército y el Senado. La dictadura no sólo quebró el pasado de muchos chilenos y chilenas, sino que sigue afectando negativamente la vida cotidiana de los sobrevivientes.

Ojalá que Isabel y todos los que, como ella, han mirado siempre fijamente a los ojos del tirano, encuentren en cualquier banco de Santiago o de Valparaíso el presente que merecen y un 11 de septiembre sin sombras.

Jose Miguel Benítez

FE D'ERRADES

L'autor del reportatge "La noche es joven, a ratos" sobre La Paloma de *La Veu del Carrer* nº 79, pàgina 28, és l'Albert González i no l'Albert López.

El proper Carrer el podreu recollir als punts de distribució el proper mes de novembre

UN NOU CARRER A INTERNET: www.lafavb.com

El Gobierno atrinchera la marginación

Desde hace dos años, numerosos inmigrantes sin papeles, indigentes i *okupas* malviven en los cuarteles de Sant Andreu bajo una amenaza constante: el deshaucio y unas condiciones higiénicas lamentables

●

JORDI TARRÉS

Inmigrantes georgianos en los cuarteles de Sant Andreu

LUIS CALDEIRO

De todos los conflictos vividos por Barcelona y que han tenido como protagonista a la inmigración no regularizada, tal vez éste no haya sido el más espectacular, pero sí el más prolongado en el tiempo. En enero de 2001 se producía el encierro de cientos de inmigrantes en las iglesias del Pi y de Sant Agustí. El verano de ese mismo año era testigo del patético deambular de dos cientos largos de africanos, que tras acampar en la Plaza de Catalunya, de la que eran desalojados, acababan recalando en la plaza André Malraux.

De aquellos polvos vinieron estos lodos. Según *La Vanguardia* (13 de mayo de 2003), de los 400 ocupantes de los cuarteles en ese momento, la mitad aproximadamente procedían de la plaza Malraux, tras pasar algún tiempo en pisos de Cáritas.

El conflicto fue larvándose en el tiempo, enquistándose, con puntual seguimiento mediático. A finales de 1998, el ejército procedió a desmantelar las unidades destinadas en los cuarteles, según fuentes de Capitanía. Desde entonces, las instalaciones comenzaron a entrar en un estado de progresivo abandono. Allí quedaron viviendas habitadas por militares de baja graduación y por viudas del Cuerpo, colectivo que fue diluyéndose en una marea humana compuesta por inmigrantes *sin papeles* de la más diversa procedencia y condición, indigentes y *okupas*. Al poco tiempo de iniciarse la ocupación del recinto, el ejército desafectó los terrenos, de manera que desde junio de 2001 las instalaciones ya no tenían uso militar.

La mitad de los ocupantes de los cuarteles provenía del conflicto que comenzó con los encierros de la iglesia del Pi

Según informa *El Periódico,* el Ayuntamiento había advertido al Ministerio de Defensa sobre la situación de los cuarteles ya a finales de 2001, cuando el número de ocupantes era sólo de 36. Y desde entonces, la situación no ha dejado de deteriorarse: situación higiénica lamentable, lo cual motiva dos multas del consistorio a Defensa, por valor de 1.000 y 2.000 euros, respectivamente. Aparte de generar una denuncia, este mismo año, de la ONG Metges del Món ante el Síndic de Greuges. En su texto puede leerse: "La red de alcantarillado del recinto parece deteriorada y proliferan roedores de tamaño considerable (...) Hemos podido detectar síntomas de enfermedades que podrían convertirse en epidemia entre las personas que allí habitan: tuberculosis, sarna y otras enfermedades infectocontagiosas de declaración obligatoria". El cuadro se completa con acumulación de desperdicios orgánicos e inorgánicos y tejados rotos.

También está la inseguridad y la xenofobia, cuyo fantasma surge entre los vecinos. Una xenofobia que ya ha provocado incidentes y una inseguridad reconocida por el comisario Fidalgo, de la IV Zona (Sant Andreu y Nou Barris), pese a que las estadísticas dicen que Sant Andreu es el segundo barrio más seguro de Barcelona, después de Gràcia, con un número de denuncias en el distrito invariable o menguante desde 1998. Ante estos datos, una portavoz de la Plataforma Mossèn Clapés, ya desaparecida, y compuesta por vecinos de los antiguos cuarteles militares, afirma que una cosa son las denuncias y otra la cruda realidad, y declara: "Tenemos miedo a salir después de las 10 de la noche".

En todo drama hay un reparto de papeles. Y en éste, claramente, el papel de villano corresponde al Ministerio de Defensa, propietario de los terrenos, y a la Delegación del Gobierno en Catalunya, responsable del orden público en el recinto, al no pertenecer éste ya a la jurisdicción militar. En el caso de Defensa, los reproches se centran en su pasividad, su desidia, tanto por no cuidarse del mantenimiento ni de la higiene de las instalaciones, como por haber dilatado de forma irresponsable el proceso de expulsión de los ocupantes. Todo lo cual habría contribuido a que el conflicto se enquistara y agravara. A la Subdelegación del Gobierno se la acusa de ejercer una política represiva contra los inmigrantes, de "acoso y derribo".

Frente a estos reproches, Eduardo Planells, Subdelegado del Gobierno en funciones, declara que el Ministerio de Defensa, aun siendo propietario de los terrenos, no podía entrar en el recinto para proceder a su limpieza porque "al haberse probado que hay personas que tienen fijada allí la residencia, no se puede entrar sin una autorización judicial". Y para que se entienda mejor, pone el ejemplo de un inquilino moroso: aunque le deban dinero, el propietario no puede entrar alegremente en su piso. Debe seguir un procedimiento legal.

En cuanto a la expulsión, Planells recuerda que la Delegación del Gobierno ha abierto tres procesos, por distintas vías: la penal, que fue desestimada al entender el juez que "no había delito". La administrativa, que fue recurrida y que actualmente está pendiente de resolución. Y la civil, o requerimiento de desahucio, todavía en curso.

"No se nos podrá acusar de pasividad" ,señala el subdelegado, "si acaso, de no haber acertado desde el principio con la vía judicial adecuada", en referencia a que los dos primeros recursos han resultado fallidos.

En cuanto a la política de la Delegación hacia los inmigrantes, Planells se muestra claro: "Hablando sin complejos: había que ejercer cierta presión (dentro de las normas legales) para evitar que proliferaran focos de inmigrantes ilegales. Además, si se da la impresión de que Barcelona es permisiva en este aspecto, ello redundaría muy negativamente en la propia ciudad. En este punto he recibido el apoyo de la Generalitat y del Ayuntamiento".

Las razones del subdelegado arrancan una sonrisa irónica a Joquim Soler, de la Asociación de Vecinos de Sant Andreu Nord. "Por casualidades de la vida, la Delegación del Gobierno siempre ha interpuesto la demanda judicial errónea", observa, "de manera que para una orden de desahucio ha tenido que ejercer varias acciones legales". Y en cuanto a la limpieza, Soler afirma que sus argumentos no son más que "demagogia legal" para cubrirse las espaldas por su nefasta actuación. "Imagino que acaso necesitaría permiso para entrar en las viviendas, pero no en las zonas comunitarias del recinto, como los patios, que no dejan de ser propiedad de Defensa. Además, todos, absolutamente todos los "inquilinos" de los cuarteles daban su consentimiento expreso para que se entrara a limpiar en estas zonas comunes". Y ahora viene la *gran pregunta*: La desidia del Ministerio de Defensa, ¿es pura incompetencia o producto de una estrategia? "Ambas cosas", sentencia.

La "presión (dentro de las normas legales)" hacia los inmigrantes, la califica de "política represiva mediante la policía nacional", que se concreta en "operativos salvajes", término que incluye registros, identificaciones, detenciones y expulsión. "Gracias a esta política", concluye, "de las 600 personas que había a finales de julio, apenas quedan 100 en septiembre. Quien no ha sido deportado, ha huido".

Y es que la Asociación Sant Andreu Nord no lo ha tenido nada fácil. Su posición ha sido siempre muy delicada, porque ha tenido que hacer equilibrios entre dos posiciones: defender una política de inserción de los inmigrantes, no represiva, por una parte, e instar al desalojo, por otra, ya que los cuarteles se habían convertido en un guetto generador de suciedad, marginación e inseguridad. Lo cual les ha valido recibir "palos de todos los lados". De la "Plataforma Vecinal Por Sant Andreu", por ejemplo, nada amiga de los inmigrantes y convocante de una manifestación (7 de marzo 2003) donde una minoría protagonizó actos xenófobos.

Cronología de un desalojo anunciado

1998: El Ministerio de Defensa desmantela las unidades destinadas en los Cuarteles de Sant Andreu.
Julio 2002: Defensa demanda a los ocupantes por la Vía Penal.
Septiembre 2002: Desestimada la demanda penal.
Octubre 2002: Defensa acude a la Vía Contencioso-Administrativa.
12/12/02: La policía entra en el recinto, pide la documentación, y retiene a 44 personas en el Centro de Internamiento de La Verneda.
27/12/02: La Favb y SOS Racisme se reúnen con el Síndic de Greuges.
Enero 2003: Paralizada la Vía Contencioso-Administrativa.
Marzo 2003: Defensa presenta demanda por lo Civil.
7/03/03: Manifestación de 3.000 personas contraria a la presencia de inmigrantes y a la actuación de la Asociación de Vecinos de Sant Andreu Nord. Al final del acto, una minoría provoca incidentes racistas.
23/06/03: Ricard Gomà, regidor de Benestar Social, recibe a una comisión de los habitantes de los Cuarteles.
9/07/03: Comienza la limpieza de los cuarteles.
18/07/03: La Favb hace público un comunicado en el que pide Permisos temporales de trabajo para los ocupantes y la creación de un Centro de Acogida para inmigrantes, con la consiguiente eliminación del Centro de Internamiento de La Verneda.
21/07/03: Se inicia el juicio por la demanda civil de Defensa, presidido por la juez Isabel Giménez. El abogado del Estado solicita el trámite de urgencia para desahuciar a los inmigrantes.
7/08/03: Manifestación de Papeles para Todos. Yerko Toro, chileno que hace de portavoz de los inmigrantes, es detenido.
1/8/03: Yerko Toro és alliberat

LAS COOPERATIVAS VECINALES EN MARCHA

Antecedentes

En 1999 el Ayuntamiento de Barcelona y la Federación de Asociaciones de Vecinos de Barcelona –FAVB- firmaron el primer convenio de colaboración para promover viviendas protegidas en régimen cooperativo. Los primeros suelos vendidos por el Ayuntamiento fueron: dos solares en la Barceloneta, uno en la calle Unió y otro en la calle Obradors. A este convenio siguieron otros.

Calle Gaiteri - Barceloneta

Cooperativas

Las Cooperativas Vecinales que promovieron dichas viviendas son:

POR FONT, S.C.C.L., fundada en 1989

DEL TEU BARRI, S.C.C.L., fundada en 1998

PROJECTE HABITAT 2000, S.C.C.L., fundada en 1998

Calle Obradors

Calle Unio

Promociones	Viviendas	Cooperativa	Constructora	Entidad Financiera	Arquitecto / Aparejador	Fecha de Entrega
Barceloneta	11	ProHabitat 2000	BARENCO	Caixa Sabadell	[illegible] Caballe	Junio 2002
Obradors	15	Por Font	PREYCO	BBVA	[illegible] / Alcocer	Dic-2002
Unió	28	Del Teu Barri	Guinovart-Osha	Caixa Catalunya	[illegible] / Rius	Abril 2003
Av. Picasso	12	Por Font	PREYCO	BBVA	[illegible] / Alcocer	Dic-2003
Rda. Sant Martí	25	Por Font	Contsol	BBVA	[illegible] Rio / Mitjà	Junio 2004
Barceloneta	19	ProHabitat 2000	Edeltau	Caixa Sabadell	[illegible] / Catalán	Junio 2004
Lope de Vega	30	ProHabitat 2000	No decidida	Caixa Catalunya	[illegible] / Catalán	2004
Plaça Sant Agustí	18	Por Font	No decidida	BBVA	Miguel Alcocer	2004
Alcàdia	8	Por Font	No decidida	BBVA	Segui	2005
Robadors	40	Del Teu Barri	No decidida	No decidida	Reguan	2005
Cristóbal de Moura	40	ProHabitat 2000	No decidida	No decidida	No decidido	2005

La gestora

SOGEUR, S.A. es gestora de las Cooperativas Vecinales. Fundada en 1989, tiene 1.600.000,00 € (euros) entre Capital Social y Reservas. Ha gestionado, hasta Diciembre de 2002, más de 2.200 viviendas protegidas para Cooperativas en toda Catalunya. Es miembro de AGECOVI, la asociación estatal del sector.

SOGEUR S.A.
c/ Avinyó, 32, 1º. 08002 Barcelona.
✆ 93 488 20 10 - Fax 93 342 82 71
Mail: comercial@sogeur.com

El canvi de model energètic requereix augmentar la implicació ciutadana

ALFONS LÓPEZ*

El procés de canvi cap a un model energètic més sostenible a Barcelona implica integrar tres criteris bàsics a l'hora de dissenyar els edificis, la mobilitat o qualsevol dels altres aspectes de la ciutat. En primer lloc cal incorporar l'eficiència energètica: obtenir els mateixos serveis consumint menys energia. En segon lloc s'ha de fomentar la descentralització: un canvi progressiu de model energètic amb unes poques centrals generadores i grans línies de transport d'energia cap a un nou sistema basat en la generació a prop del consum. El tercer element a incorporar és la completa integració de les energies renovables al propi territori de la ciutat. Aquest és el cas de l'energia solar, que aprofita l'espai lliure a teulades i terrats.

Aquests tres elements definirien un sistema energètic sostenible, en equilibri amb el planeta. Des del punt de vista dels ciutadans-consumidors d'energia aquest canvi de model vindria a suposar la creació d'una nova cultura de l'energia. Es tracta d'assumir que en realitat no necessitem consumir energia sinó els serveis que aquesta energia ens pot proporcionar: els ciutadans no volem comprar quilovats, volem bàsicament aigua calenta, refrigeració, il·luminació...

Naturalment, aquests serveis se'ns poden proporcionar amb diferents fonts energètiques i amb sistemes més o menys eficients, i és aquí on es troba la clau del canvi. Hem de passar de ser mers consumidors passius a ser consumidors conscients i amb voluntat de poder decidir sobre l'origen de l'energia que consumim.

La independència del moviment ciutadà i la responsabilitat dels consumidors és clau per pressionar les administracions perquè promoguin un model energètic més sostenible

IGNASI R. RENOM

Membres de la Plataforma Ciutadana Contra la Central Tèrmica del Port de Barcelona van sortir al carrer per informar la població sobre els motius de l'oposició a aquesta nova central tèrmica de cicle combinat. Ho van fer davant la seu de Gas Natural a Portal de l'Àngel perquè aquesta empresa n'és la promotora.

La tasca de la ciutadania

La realitat, però, és ben diferent. La flagrant violació dels acords presos respecte el canvi climàtic (Kioto a nivell estatal, però també a Catalunya i a la mateixa ciutat de Barcelona) no fa més que evidenciar que, tot i que els ciutadans veiem la necessitat del canvi, el camí encara és llarg. Trencar la incoherència entre pensament i acció no és una tasca senzilla, ni tan sols entre els col·lectius que ja disposen d'una informació suficient sobre temàtica ambiental. Només la influència social, com a mecanisme d'assumpció de valors pro-ambientals i d'extensió de bones pràctiques entre aquests col·lectius pot garantir canvis perdurables en els hàbits individuals i col·lectius.

Els col·lectius dels moviments ecologista, veïnal i solidari fan una molt eficient tasca de difusió de les energies renovables entre les persones especialment sensibilitzades i predisposades, amb un missatge d'implicació personal en un problema comú. Però la tasca del moviment ciutadà ha d'anar més enllà. Pot actuar com a mediador entre empreses, usuaris i administracions i jugaria un paper clau en la consolidació de la confiança dels usuaris en aquest tipus d'instal·lacions. També és imprescindible la consolidació d'agrupacions d'usuaris d'energia solar tèrmica, grups d'opinió sobre l'evolució del sistema energètic o la creació de xarxes ciutadanes de consumidors d'electricitat verda.

L'administració, doncs, ha d'obrir-se a estratègies de cooperació, consulta i consens amb el moviment ciutadà, elements propis de la democràcia participativa. Cal recordar que va ser la ciutadania, representada per Plataforma Barcelona Estalvia Energia (ara Plataforma Barcelona Sostenible) la que va demanar el 1993 la primera audiència pública a l'Ajuntament de Barcelona amb 28 propostes sobre urbanisme i medi ambient i que a partir d'aquest procés participatiu van néixer iniciatives com l'Ordenança Solar o la pròpia associació Barnamil. Des de la Plataforma, els diversos moviments socials continuen treballant posant en comú les seves visions i elaborant propostes.

Fer-se una opinió pròpia

És en aquest àmbit que Barnamil impulsa la mostra d'energia solar El Dia del Sol com a acte central de la seva feina de difusió.

El Dia del Sol no és una convencional mostra d'empreses d'energia solar. Vol ser un espai on el ciutadà tingui accés a la informació que necessita per a formar-se una opinió amb criteri al voltant de les seves opcions energètiques com a consumidors i reflexionar sobre la independència energètica, la capacitat per actuar sobre les nostres emissions de CO2, el poder de decisió sobre l'origen de l'electricitat que consumim... Es vol crear un espai on empreses que treballen per la sostenibilitat local, administracions públiques i entitats ciutadanes puguin col·laborar de forma horitzontal per posar en comú les necessitats i mancances del mercat, discutir la legislació i fer propostes.

Multiplicar el missatge

El discurs de les grans empreses energètiques continua sent la promoció del consum irracional per després lamentar l'escassetat de recursos i demanar la construcció de noves centrals i més línies de transport d'energia. Es projecten noves centrals tèrmiques sense ordre ni concert, evidenciant la manca de planificació del sector i sense tenir en compte la salut dels ciutadans o els impactes a l'atmosfera. Mentre, l'administració fa previsions d'instal·lar grans quantitats de captadors solars sense preveure les eines necessàries.

Les empreses energètiques promouen el consum irracional per després lamentar l'escassetat de recursos

En front d'aquest discurs, és el moviment ciutadà qui s'encarrega de recordar la necessitat de l'estalvi energètic i d'avançar cap a una autèntica descentralització, de donar a conèixer la vinculació entre el nostre consum i els desastres ambientals (llunyans o propers) i de denunciar les quantitats de diners que encara subvencionen i perpetuen la dependència de les energies brutes. I que ha de vetllar per una aplicació correcta d'aquestes tecnologies: a tall d'exemple, les administracions fàcilment podrien forçar el sector immobiliari per a que instal·lés molts metres quadrats de plaques solars... però el més important és que les plaques solars que s'instal·lin funcionin correctament i serveixin d'exemples multiplicadors del missatge. Sense una base sòlida de reflexió i difusió en xarxa i sense la complicitat del moviment veïnal, solidari i ecologista, tot aquest procés no serà possible.

***Alfons López és tècnic de l'Associació Barnamil**

És Barcelona la ciutat del sol?

No hi ha dubte que Barcelona és una ciutat privilegiada pel que fa al sol: la seva situació geogràfica i quantitat d'hores de sol anuals es tradueixen en que cada metre quadrat de la ciutat rep anualment uns 1.500 kWh. Això vol dir que en conjunt la ciutat rep del sol 10 vegades més energia de la que consumeix.

Aquesta energia neta i inesgotable aprofitable per escalfar aigua o produir electricitat *verda* malauradament encara és lluny de ser aprofitada completament. Actualment a Barcelona comptem amb uns 15.000 m2 de captadors solars tèrmics, instal·lats o en projecte. L'administració, però, preveia arribar a 96.000 m2 l'any 2010, objectiu difícilment assolible al ritme actual de creixement.

La situació a Catalunya és bastant més deficient. Mentre la Generalitat preveia haver instal·lat mig milió de metres quadrats entre el 2000 i el 2010, a hores d'ara s'ha instal·lat un cinc per cent d'aquesta quantitat.

Un molt bon indicador de la situació actual és la quantitat de captadors per habitant. A Barcelona comptem amb uns 10 m2 per cada mil habitants (mitjana similar a la de tot l'estat espanyol), però la mitjana europea (34 m2 per mil habitants) o la d'altres indrets, com Àustria o Grècia (més de 300 m2 per mil habitants) posen en dubte si realment som al país del sol.

En 5 paraules

La immigració com a problema

Es va realitzar una enquesta sobre la immigració a 4.000 veïns i veïnes dels tres districtes amb més afluència de persones d'altres països. A Ciutat Vella, 18 de cada 100 veïns situen la immigració com a problema. A Sants-Montjuïc, 11 de cada 100, i a Nou Barris, 10.

Animals abandonats

Els serveis municipals rescaten del carrer uns 2.500 gossos i gats. La gossera municipal ha rebut un 50% més que l'any passat en la mateixa data i informa d'un augment de 200 abandonaments al mes i 160 adopcions i recuperacions. Els abandonaments són més nombrosos al gener i no a l'estiu com ens fa creure el tòpic.

Venda d'oficines

La inversió en oficines cau un 77% a Barcelona al segon trimestre de l'any. La major part de venda d'oficines es fa a l'Eixample i a les zones de Diagonal Mar i la Vila Olímpica. Les operacions més importants realitzades recentement són la venda de la torre Hines a Diagonal Mar a un fons inversor alemany per 76 milions d'euros i la seu del banc Santander-Central Hispano al Passeig de Gràcia per 72,7 milions d'euros.

Telèfons públics

Dels 3.000 telèfons existents a la ciutat, cada dia queden fora de servei de 400 a 500, segons dades de Telefónica. La meitat dels telèfons s'avaria un cop l'any. La companyia telefònica no ha donat dades del número de cabines que ha tancat que, segons algunes dades, són 500.

Les línies de metro

La línia 4 del metro és la més lenta de tota la xarxa en els moments de màxima afluència. Les línies 1 i 3 són les més ràpides. La segona línia més lenta és la 5 i la segueix la 2. En hores punta, el número de trens en circulació per quilòmetre és de 1,38.

Reciclatge millorable

La recollida selectiva a Catalunya ha crescut un 20% però està molt lluny dels objectius. Si ens referim a la brossa orgànica, només es recupera un 8%, és a dir, una cinquena part del compromís marcat. Al llistat de municipis que més matèria orgànica recullen selectivament, Barcelona no apareix entre els 25 primers.

Generalitat i Ajuntament deixen desprotegides les prostitutes de carrer

El Govern va aprovar un decret sobre prostíbuls que s'ha concretat a la nostra ciutat amb una nova ordenança municipal. Les associacions que treballen amb les prostitutes denuncien que la nova normativa beneficia empresaris i clients però oblida les dones que treballen al carrer

JOAN ANTONI GUERRERO

Un diumenge a les cinc de la tarda el carrer de Sant Ramon pot ser la imatge més pròxima a l'infern que pot oferir la Barcelona postolímpica. En aquest carrer es conserva encara la prostitució més fràgil que es practica a la ciutat, la que afecta les dones més desprotegides pel nou decret sobre prostíbuls del Govern català, que les desempara, i la nova ordenança aprovada per l'Ajuntament de Barcelona, que no posa fi a la seva problemàtica.

El juliol de 2002 la Generalitat de Catalunya va aprovar un decret, considerat pioner a l'Estat espanyol, per establir una primera regulació als locals dedicats al sexe. De fet, aquesta nova norma es pot llegir com una conseqüència del fet que Barcelona sigui una de les ciutats europees amb un índex de prostitució més elevat. Els locals, clubs i comerços de sexe han proliferat d'una forma clara i absoluta per tota la ciutat i la presència del mercat del sexe amb llums de neons als principals carrers de la capital no ha escapat a les més sonades polèmiques amb els veïns.

En concret, la normativa del Govern català estableix uns horaris d'obertura i de tancament d'aquests clubs i obliga que els prostíbuls tinguin bany, bidet i dutxa situats a les parts annexes a les dependències principals. Tot i així, la normativa exclou els domicilis particulars on es practica l'activitat sexual remunerada, ja que es considera que no són espais de concurrència pública.

La normativa a Barcelona s'ha concretat amb una regulació específica aprovada per l'Ajuntament, que està disposat a realitzar un cens de prostíbuls. Segons les dades més fiables, a la capital catalana tres barris es reparteixen la gran majoria de cases de cites: la zona de Sarrià Sant-Gervasi, l'Eixample y Les Corts acumulen un gran nombre de locals, mentre que a Ciutat Vella sovintegen encara els locals que lloguen habitacions per hores.

Les primeres veus crítiques contra el decret s'han alçat des de les organitzacions socials que treballen en el camp de l'atenció a les prostitutes de carrer, a les quals la Generalitat ha deixat en la més absoluta desprotecció legislativa. Mercè Meroño, coordinadora de l'entitat Àmbit Dona, que té la seva seu al cor del Barri Xino de Barcelona, considera que el decret "deixa desemparat" el col·lectiu de dones que exerceix al carrer.

IGNASI R. RENOM

Barcelona és una de les ciutats europees amb un índex de prostitució més elevat

Meroño creu que "el que hauria de regular el decret es l'activitat de les prostitutes" fet que el decret, segons diu, "no contempla". "Quan les prostitutes van anar al Parlament van reclamar que s'impulsessin tots els mecanismes adequats per al seu reconeixement laboral i això no es reflecteix a la normativa", assegura Meroño.

De fet, un passeig pels degradats carrers del Barri Xino demostra que l'activitat de la prostitució es practica sense ordre ni concert al cor de la ciutat. Sense poder certificar les edats i procedències de les dones que es prostitueixen en aquests carrers es pot afirmar que moltes sobrepassen els 50 anys i que una gran majoria procedeixen de la immigració, principalment d'Àfrica i Llatinoamèrica, encara que també del Marroc, en un nombre més reduït.

Meroño surt en defensa dels drets de les prostitutes més desprotegides i es pregunta "on paren els drets de la prostituta de carrer" perquè considera que la normativa el que fa "és regular una forma de proxenetisme" i vaticina que les dones que treballen al carrer "seran molt més perseguides amb l'excusa que els locals de prostitució estan en molt bones condicions".

En definitiva, les paraules de Meroño confirmen que la Generalitat ha aprovat un decret que beneficia als patrons dels locals d'explotació sexual. La patronal de clubs d'Espanya, la Asociación Española de Clubs de Alterne (AECA) ha aplaudit el decret català i amb l'eufòria ha acabat demanat al Govern central que reservi per a prostitutes una quota del total d'immigrants regularitzats al nostre país.

"La majoria de dones que exerceixen en els nostres locals no tenen papers i a aquesta situació s'hauria de posar fi". Qui així s'expressa és el representant legal de AECA, Manuel Nieto, qui assegura que "ja va sent hora que les immigrants es puguin contractar com a qualsevol altra dona". A més a més, Nieto considera que les detencions contra els amos de locals de Barcelona i Castelldefels durant l'any passat s'enmarquen dins una "ofensiva" contra aquesta mena d'establiments.

"El decret de la Generalitat només regula les infraestructures on s'exerceix l'activitat econòmica del sector, pel bé dels empresaris, dels que recapten els impostos i dels clients". Amb aquesta contundència resumeix Meroño quins seran els beneficiaris reals del decret català que dota als patrons d'uns elements per assegurar-se exercir amb total tranquil·litat i amb garanties el seu negoci mentre que no millora en cap moment a les dones que es veuen abocades a vendre's al carrer.

CRISTAL PARA LAMPARAS
PLANELLS
Mª Teresa Cuspinera Sala
Duque de la Victoria, 13
Tel. 93 317 71 34
08002 BARCELONA

CRISTALERÍA - CARPINTERÍA DE ALUMINIO Y PVC
DIVISIONES DE ALUMINIO
REJAS DE SEGURIDAD
PERSIANAS - MAMPARAS DE BAÑO
10 % de descuentos en cualquier instalación de aluminio, mamparas de baño, rejas de seguridad, cortinas plegables
Hnos. JURADO
C/. Enrique Granados, 26 - Tel. 93 453 87 16
Exposición: Major de Gràcia, 244 - Tel. 93 415 57 26
Fàbrica: Polígon industrial Can Buscarons de baix, s/n, Nau 3- Tel. 93 568 21 51

Hi ha vida enmig del desert

El poble saharià resisteix als campaments de refugiats i s'autoorganitza amb recursos precaris mentre el futur polític de la zona segueix pendent de resoldre's

JORDINA TARRÉ

Uns tres-cents catalans a bord de dos vols *charter* d'Air Algérie van viatjar per Setmana Santa als camps de refugiats de Tindouf, al desert algerià. El motiu principal era visitar les famílies dels nens que acullen a l'estiu. Els vols van ser organitzats per l'Associació Catalana d'Amics del Poble Saharià (ACAPS), que va aprofitar el viatge per formalitzar l'entrega de la caravana d'aliments recollida el primer trimestre del 2003 per entitats catalanes. Entre elles, diverses associacions de veïns.

D'arreu d'Espanya es van obtenir unes 800 tones d'aliments en 94 combois, 14 d'ells de Catalunya. L'ajuda es va centrar en quatre productes: arròs, oli, sucre i llegums.

La precarietat de recursos en els camps de refugiats es tradueix en la dependència per sobreviure d'aquestes recollides urgents. De fet, amb el Pla Mundial d'Aliments (PMA), no n'hi ha prou per una població de gairebé 180.000 persones. Amb les ajudes extres, promogudes per associacions i ONG, el repartiment dels aliments que es fa als magatzems de la Lluna Roja només dóna per quatre quilos per persona i mes, quantitat del tot insuficient.

Amb molt menys del que tenim nosaltres, els saharians arriben molt més lluny

La població sahariana, tot i la magresa de la seva situació, es considera afortunada i amb els mínims coberts per autoorganitzar-se. Si s'observa la vida als camps és ben cert que amb molt menys del que tenim nosaltres arriben molt més lluny i, sobretot, comparteixen més del que ho fem nosaltres.

JORDINA TARRÉ

Nens jugant a les cisternes dels campaments de Tindouf

● Organització social

Els camps de refugiats de Tindouf estan dividits en quatre zones anomenades *wilaies* que reben el nom de les principals províncies del Sàhara ocupat. Aquestes *wilaies* estan divididas al seu torn per cinc o sis subzones o *daires* que tenen noms de ciutats saharianes. Les *daires* estan partides en quatre barris cada una.

Aquest repartiment geogràfic divideix els habitants per nuclis, que són la base de la seva organització. La població forma part d'una xarxa a partir de la qual es discuteixen i se cerquen solucions als problemes del dia a dia. Saleh Bahia, alcalde de la *daira* d'Edchera a la *wilaia* de Mahbes, explicava la participació ciutadana a la seva *daira*: "L'alcalde és el pare de tot. El meu càrrec és molt polièdric ja que abasta tots els aspectes de la vida, des de la política al repartiment d'aliments, però em cal la col·laboració de tothom". Qualsevol problema que sorgeix en una *daira* es discuteix entre l'alcalde i els seus vint-i-dos consellers, gairebé tots dones. No obstant, qualsevol decisió es trasllada a la resta de la població a partir d'uns subgrups.

Els consellers tenen al seu càrrec un grup d'habitants de la *daira*, subgrups que, paral·lelament lideren altres unitats més petites. La fracció mínima de població és una cèl·lula de base formada per onze persones. Bahia posava d'exemple el dilema que se'ls va presentar amb una placa solar que sobrava un cop fet el repartiment. Per decidir què en feien es van convocar totes les cèl·lules per pensar propostes. Al final es va decidir donar la placa a la mare que hagués tingut bessons ja que li faria més falta que a les altres.

Bahia es mostrava molt satisfet d'aquest sistema de participació que s'estén a tots els campaments: "Es fa el que la gent demana i a proposta seva". Aquesta xarxa local té altres funcions com donar la informació d'urgència.

● Divisió del treball

En els campaments la individualitat perd totalment el sentit. La població sahariana, a banda d'estar implicada en l'organització, també treballa per la comunitat. Les feines en els campaments són les de metge, infermera, mestre, o bé treballar en algun ministeri. Els que fan aquestes tasques no cobren diners ja que en els campaments no hi ha cap activitat que produeixi moviments de moneda. A cada *wilaia* li correspon un hort on també treballa part de la població. La producció d'aquestes petites zones de conreu és tan minsa que el producte es destina als malalts dels hospitals.

Dels més petits als més grans tots fan una feina o altra per la comunitat. La gent gran és molt respectada i sovint fan de vigilants a les escoles i horts. Tothom té en compte les opinions dels més vells del campament, són ells els que tenen la memòria viva del seu país i els que van haver de portar a terme l'èxode cap a l'hamada algeriana.

● Equipaments i recursos

Les escoles i els centres hospitalaris són obra en la majoria dels casos d'organitzacions solidàries amb el poble saharià. L'hospital Catalunya, d'especialitat matern infantil, va ser construït per l'ACAPS, i la unitat de cremats de l'hospital quirúrgic sorgeix d'un projecte de treballadors d'hospitals catalans. Aquest mateix grup està preparant un taller de reparació d'ambulàncies. Qualsevol infraestructura que s'afegeix als campaments ha de tenir en compte l'entorn i la viabilitat de mantenir-la sense generar més entrebancs que si no la tinguessin. Tots els projectes són fruit de les demandes realitzades pel Front Polisario.

Les matèries primes i els recursos que ofereixen els campaments són pràcticament inexistents. El desert del Sàhara i en concret l'hamada que va cedir fa vint-i-set anys Algèria és del tot inhòspita. Només sol, sorra i calor. El poble saharià sap aprofitar aquests mínims de que disposa; és per això que als campaments es fàcil veure plaques solars recolzades a les haimes que algunes famílies espanyoles els han fet arribar.

Les dones i els nens són la majoria en els campaments i cada família té un mínim de sis fills. Elles són les encarregades de la gestió de la vida a partir dels nuclis familiars i entre les seves tasques està la de l'aigua. Anys enrere obtenien aigua de pous subterranis però unes infiltracions del subsòl van generar moltes morts a causa de les epidèmies. En l'actualitat l'aigua s'obté d'unes cisternes que es troben a les entrades de les *daires*. Les dones i els nens omplen i transporten galledes per poder cuinar, rentar-se i menjar i aprofiten fins a l'última gota.

● Incipient lliure comerç

Com ja hem dit als campaments no hi ha activitat productiva. En els darrers anys estan apareixent petites botigues on es ven roba i carn i per on circula moneda algeriana. D'on surten aquests diners? Alguns saharians d'edat avançada obtenen una pensió del govern espanyol del temps en què el Sàhara estava sota el seu domini ja que havien format part del seu exèrcit. D'altres fan petit contraban amb Argèlia d'aquells productes que no cobreix el repartiment de la Lluna Roja.

Aquesta petita activitat econòmica ja està generant conseqüències negatives: El creixement de les deixalles i les diferències de classe ja es comencen a notar. Zones vastíssimes del desert estan cobertes d'ampolles de plàstic i envasos de tot tipus que no poden ni saben reciclar. A més hi ha altres problemes prioritaris per resoldre com l'equipament dels hospitals i l'accés a l'escola de tots els nens.

Estudiar es converteix per a molts saharians en l'única via per sortir en algun moment de la presó de sorra en què viuen. Els nens de set a dotze anys venen de colònies a Catalunya sempre i quan vagin a l'escola i els més grans, si continuen els estudis, poden anar a Cuba, Algèria,, Egipte o Tunísia. Els joves, després de tres, quatre o cinc anys en un altre país tornen als campaments per intentar enriquir amb els seus coneixements i professions la vida al Sàhara. Els somnis de joventut simplement no existeixen en els imaginaris d'aquesta generació. Pel que sembla, si es torna a aplaçar el referèndum com es preveu, seran moltes les generacions que veuran els seus somnis enterrats a la sorra.

● Autodeterminació

El poble saharià se sent frustrat per com estan anant les coses. El reiterat allargament de l'estada de la Missió de Nacions Unides pel Referèndum al Sàhara Occidental, MINURSO, no dóna pas a la votació per l'autodeterminació. Mentrestant, la població consumeix l'energia en sobreviure des de fa més de vint-i-set anys en un assentament precari. El Front Polisario continua creient en la tasca de l'ONU però la confiança es va difuminant. La xifra de saharians que creixen en l'aïllament és cada vegada més gran i més petit el nombre de famílies que mantenen la fe de retrobar-se amb els que es van quedar al Sàhara ocupat.

Catalunya amb el Sàhara

Durant els mesos de juliol i agost, 850 nens i nenes saharians conviuen amb famílies catalanes. Una part important d'ells es queden al Barcelonès, però són més de 100 municipis que els acullen. Tots aquests infants són refugiats amb les seves famílies a la *hamada* de Tindouf (Algèria).

Tenen entre 6 i 12 anys i l'acollida familiar pretén que durant aquests mesos d'estiu oblidin la dura realitat dels camps de refugiats, on la temperatura arriba a uns 50 graus i la manca d'aigua corrent, electricitat i una alimentació suficient és quotidiana. També s'aprofita la seva estada per practicar-los revisions mèdiques bàsiques o especialitzades que els permetin millorar la seva salut. La sanitat als capaments saharians és prioritària però, desgraciadament, els mitjans són insuficients.

Donar a conèixer la realitat dels saharians, apropar-nos a un poble oprimit, portar a terme el mutu coneixement d'amdues cultures per mitjà dels nens i nenes és molt important. Els sentiments de germanor, solidaritat i afecte són alguns dels resultats que Catalunya viu de ja fa molts anys.

ADIGSA
Generalitat de Catalunya
Al servei de l'habitatge social
JUNTS PELS BARRIS
Administrem l´habitatge social públic a Catalunya.
Més de 80.000 habitatges públics arreu de Catalunya.
• Contractació de noves promocions d´habitatges.
• Suport als veïns dels barris de remodelació.
• Assessorament a les comunitats de veïns.
Rehabilitem i fem el manteniment del parc públic d´habitatges.
• Reparació d´edificis d´habitatges públics i urbanitzacions dels barris.
• Aplicació del manteniment corrector i preventiu de conservació dels edificis.
Invertim en els barris d´habitatge social públic.
• 472,89 milions d´euros invertits des de 1985 fins el 2001.
• 79,27 milions d´euros programats del 2002 fins el 2004.
Adigsa, empresa pública
www.adigsa.org
Atenció al ciutadà
Tel.: 932 287 200
C. de la Diputació, 92
08015 Barcelona
Generalitat de Catalunya

Anna Alabart
Sociòloga

La ciutat no es compra

S'esgotava l'estiu. La majoria de barcelonins han tornat a la ciutat i inicien la seva rutina quotidiana. Alguns han aprofitat les vacances per fer un petit viatge o per apropar-se a la natura (mar o muntanya); uns altres han restat a la ciutat. Enyorats els uns, volent seguir gaudint de la "moguda" estiuenca els altres, omplen els carrers de Barcelona, especialment els de Ciutat Vella i l'Eixample. Poden aprofitar per fer compres, per anar al cinema, al teatre, per seure en algun bar o restaurant; poden, senzillament, passejar, observar, recordar, contemplar. La multiplicitat d'espais i la diversitat d'activitats que caracteritzen la vida barcelonina constitueixen garantia i incentiu suficients per a tots els gustos i necessitats.

Als veïns de Barcelona s'hi afegeixen -quan el temps i les possibilitats els hi ho permeten- molts dels qui viuen a la "Barcelona real". Alguns són ex barcelonins: els preus dels habitatges els han portat a haver de residir en un altre municipi. Però, més enllà de divisions administratives, continuen sent -sentint-se- de Barcelona.

La ciutat són els ciutadans, escrivia Rousseau. Uns ciutadans que construeixen, usen, pateixen i gaudeixen la ciutat. Uns ciutadans que superant la simple urbanització -agrupació de cases construïdes-, aconsegueixen donar a l'espai un sentit, un simbolisme compartit per tots ells. Així els edificis públics, els carrers, les places, les escultures, les pintures i els vitralls adquireixen valor de bé públic. Constitueixen el passat comú, la identitat col·lectiva que no atén a llocs de naixement, edats, gènere, professió ni ingressos. Representen tothom.

Formen part de la història de la "ciutat de tots". Ningú no pot privar ningú de gaudir-ne; ningú, en gaudir dels símbols, priva els altres de fer-ho ni n'exhaureix la intensitat. En tot cas el mecanisme és l'invers: com més elevat és l'ús, com més intensa és la identificació, més gran és el valor simbòlic que adquireixen. Els símbols mai no poden ser imposats. Sols el ciutadà, col·lectivament, els ha pogut crear. Sols el ciutadà els pot mantenir, alterar, incrementar o anul·lar. La ciutat estimula i suggereix tant més com més se la coneix i utilitza. Quan la ciutat deixa de ser utilitzada, es mor. Es converteix com a molt en un espai espectacle: pot ser receptacle d'història, com és el cas de Pompeia; pot fins i tot mantenir la grandesa i l'estètica dels anys en els quals senyors, comerciants i artesans varen construir-la, com és el cas de Venècia. Però la ciutat, tal com aquí l'entenem, no es compra ni es ven; no la fan els diners ni els poders. La fa el ciutadà, perquè la seva existència està estretament lligada a l'activitat residencial, laboral, social i lúdica. El que veiem i el que reconeixem com "la nostra ciutat" és la materialització dels records, de les experiències i de les esperances de tots els qui hi han viscut, hi viuen i hi viuran més tard. Això és el que confereix personalitat a la ciutat, el que la fa diferent i la manté nostra i no excloent.

Kiosk

La plaça de les Glòries: l'última atzagaiada

JOSEP OLIVA, arquitecte i urbanista

A part d'una recent exposició al Col·legi en què hi havia una maqueta d'aquest entorn, la 5a Biennal internacional d'urbanisme celebrada a Barcelona el passat mes d'abril m'ha permès conèixer millor els plans municipals que afecten a la plaça. Bé, més aviat caldria parlar de l'absència de plans i de l'aplicació del sistema "anar fent sobre la marxa", així ho donen a entendre les explicacions que es van fer a la Farinera del Clot. En efecte, resulta que s'han encarregat diversos projectes d'edificis sense que, prèviament, s'hagi pensat l'espai urbanístic ni, fins i tot, sense saber si es desmuntarà l'anell circulatori que reclou el parc interior, resta diafanitat i impedeix la continuïtat visual i física de la Diagonal. Gosaria dir que primer caldria dissenyar la plaça (usos i volumetries) i el seu entorn (per exemple, què es pensa fer amb els Encants?) i, a continuació, projectar arquitectures que s'adiguin amb els criteris urbans establerts. Ben al contrari, s'està esquitxant la plaça d'objectes arquitectònics (museu, edifici municipal i parc sud) que s'esgoten en si mateixos i que, sincerament, no crec que calgui analitzar-los pel fet d'estar totalment descontextualitzats i ser precisament aquest el sentit de l'encàrrec. A més a més, la discontinuïtat física té, sempre, negatives conseqüències sociològiques quan la funció de la plaça hauria de ser la de relligar els dos costats de la Diagonal de manera que s'asseguri la fluïdesa de l'itinerari a peu. S'oblida que el gran protagonista de la ciutat ha de ser el vianant?

Per tant, no es fa ciutat sinó que es projecten uns edificis que no responen a cap lògica unitària ni estan al servei de cap idea urbana, és a dir, sense un pla que estructuri compositivament els diversos volums ni menys encara que tradueixi un model de plaça. No és que falli l'arquitectura sinó que l'urbanisme la deixa desemparada i fa que cada edifici només estigui al servei de si mateix, cadascun tractat com a peça completament autònoma. Tot plegat, en resulta un aparador d'arquitectures que es pot considerar que estan manipulades pel fet de trobar-se immergides en el marc d'un entorn absent d'urbanisme. La torre Agbar és un cas especial a causa de la situació però sobretot pel seu gran volum, una imatge clara i rotunda i un disseny de façana que, si dóna el resultat esperat, pot esdevenir una fita urbana. Pot ser compatible amb una plaça ben estructurada, amb l'afegitó que la part baixa arribés a l'alineació del carrer. Pensem que la Plaça de les Glòries era el punt central de l'Eixample Cerdà i que les importants intervencions en la zona Est (Vila Olímpica, Poble Nou i Fòrum 2004) actualitzen, finalment, aquesta centralitat si més no geomètrica.

No és que falli l'arquitectura sinó que l'urbanisme la deixa desemparada i fa que cada edifici només estigui al servei de si mateix

Què passa, doncs, amb l'urbanisme barceloní? No hi ha idees, no hi ha model de ciutat o, senzillament, s'aposta per una política d'aparador i es deixa pel camí la tradició urbana que caracteritza la ciutat i que va fer possible, fa pocs anys, rebre un guardó del RIBA per la possitiva transformació de Barcelona en la primera etapa de la transició. La política actual, però, no té res a veure amb els anys anteriors als Jocs Olímpics i el cas de les Glòries és un símptoma més del gir negatiu que ha emprès l'Ajuntament. Els mals exemples han proliferat: Diagonal Mar, Barça 2000 (va ser aprovat inicialment i, compte, que no retorni), World Trade Center, Heron City, La Maquinista, Fòrum 2004 (gran acumulació d'equipaments) i parcialment Trinitat Nova.

A l'altre cantó de la balança, cito l'excel·lent idea del 22@ del Poblenou però amb dubtes respecte a la seva aplicació i la recuperació d'antics jardins privats transformats en parcs de barri. En general, i és un fenomen curiós, les actuacions de petita escala que són rectificacions o remodelacions de la ciutat construïda solen ser molt correctes i responen a tota una altra manera de practicar l'urbanisme. Estem davant d'un cas d'incoherència flagrant o és que les responsabilitats estan repartides? Tal vegada, en les vistoses grans intervencions es busca l'espectacularitat, que no la qualitat urbana, i s'intenta l'embadocament de la gent? O és que s'aposta per la modernitat, un concepte ben equívoc i de significats diversos (positius i també banals) i, per tant, fàcilment exposat a caure en la superficialitat i la frivolitat?

La política d'aquests últims deu anys s'aixopluga i aparentment es legitima amb el prestigi merescudament guanyat en l'etapa anterior i en la inèrcia que arrosseguen etiquetes d'aquesta mena sobretot si van adherides a partits suposadament d'esquerres. D'aquí ve el cofoisme, ara totalment mancat de sentit. Amb tots els respectes, construir Diagonal Mar o aprovar Barça 2000 és fer urbanisme de dretes. I també la fama pot anar minvant. Sense anar més lluny, diversos urbanistes estrangers assistents a l'esmentada Biennal van quedar molt mal impressionats de la Plaça de les Glòries. Fins i tot, el conferenciant de l'últim dia es va permetre, no sense ironia, parlar de la plaça de les "vergonyes catalanes" referint-se al seu urbanisme. I provenia dels Estats Units, el país paradigma i model de la modernitat en el qual, malauradament, ara ens hi estem emmirallant urbanísticament! Després, què en farem dels nyaps urbanístics d'aquests anys? I com taparem aquestes vergonyes catalanes?

Revista INDE, juny de 2003

Al 2004, vi 'Falcon Clos'

El Fòrum 2004 destaparà les primeres ampolles de l'anomenat *vi Barcelona*, denominació que no és oficial i que alguns ja han batejat com a "Falcon Clos". En aquesta ocasió no és veritat aquella dita de "las cosas de palacio van despacio". *Carrer* pot certificar la velocitat amb què s'han realitzat les obres per transformar la masia de Can Galopa en un celler. Una instal·lació amb tot el necessari, inclosos els dipòsits d'acer (vegeu la foto) que faran possible que durant el Fòrum 2004 autoritats i gent de bon viure i beure es fiquin al cos 2.000 ampolles de vi jove (un caldo al que no s'aplicarà la llei del *botellón* ja que només s'escorxarà en recepcions, oficials evidentment). Han començat a arribar les bótes del millor roure (vegeu la foto) per omplir les ampolles d'un gran reserva que no es podrà beure fins el 2007 i que sortirà d'una collita prevista de 35.000 quilos de raïm.

Algun tinent d'alcalde, algun *capità*, regidors i dirigents polítics de tots els partits ens deien, en privat, que això del vi de Can Galopa era una bogeria. Que amb els temes pendents que tenia la ciutat, el vi d'en Clos era un "caprici de senyoret".

Es van equivocar tots menys Clos i el seu escuder José Cuervo. No ha faltat il·lusió, estudis, mitjans ni diners. Una reivindicació que va encapçalar només el ciutadà Joan Clos ha estat recollida amb urgència per l'equip de govern, considerant-la prioritària i talant sense dubtar-ho 700 arbres a Collserola.

Els veïns i veïnes que veuen com triguen anys i anys a recollir i satisfer les seves reivindicacions, els veïns i veïnes que van castigar Joan Clos amb el seu vot, li van treure cinc regidors i van donar alarits demanant un gir a l'esquerra es pregunten: és aquest el gir a l'esquerra?

Julia García Valdecasas, premiada

Doña Julia García Valdecasas ha estat premiada amb un ministeri que exercirà durant uns mesos però li proporcionarà la corresponent pensió del càrrec. I es tracta del Ministeri d'Administracions Públiques, encara que, per la seva trajectòria, molts pensàvem que ocuparia la cartera d'Interior.

Com a delegada del Govern a Catalunya, Valdecasas ha destacat per les seves responsabilitats en diferents actuacions policials: el violent desallotjament del cinema Princesa i l'actuació policial l'any 2002 amb motiu de la cimera de la UE. Va ser tan brutal que, aquest setembre, la Comissió de Drets Humans del Parlament Europeu ha denunciat que "la policia va fer un ús desproporcionat de la força" contra els manifestants antiglobalització.

Valdecasas ha estat la flamant delegada d'un Govern que ha reduit del 33 al 18% la inversió en el transport públic de Barcelona, segons un conveni signat el passat 9 de juliol. Un Govern que, segons va constatar l'Ajuntament, va pagar el billet d'avió a Barcelona a 100 immigrants sense papers amb l'adreça de la caserna de Sant Andreu.

I també un Govern que sistemàticament refusa aprovar la Carta Municipal de la nostra ciutat. Com a ministra d'Administracions Públiques té nou mesos per donar llum verda a una vella reivindicació de la seva ciutat.

Kiosk

El raïm de la ira de Can Galopa

Mª Eugenia Ibáñez

Ja no serà la fotesa dels 30.000 euros inicials (cinc milions de pessetes), sinó 190.000 (gairebé 32 milions de pessetes) el que costarà el manteniment de la vinya de Can Calopa, a la serra de Collserola, segons les xifres que ha fet públiques l'Ajuntament de Barcelona. El desviament pressupostari converteix el capritx municipal de cultivar vi propi en un luxe, en una frivolitat que el contribuent no mereix. Perquè no s'ha d'oblidar qui paga aquest raïm.

Però no és només el cost de la vinya el que fa de Can Calopa un exemple de banalitat. La història d'aquestes tres hectàrees i dels seus 15.000 ceps és des de l'inici un cas d'irresponsabilitat. Perquè és irresponsable talar 700 arbres i modificar la topografia sense els permisos adequats, tràmits que s'exigeixen a qualsevol privat i que va incomplir l'organisme municipal impulsor de les vinyes de disseny. A tot això s'hi ha d'afegir que el condicionament del terreny per plantar els ceps tampoc va comptar amb el preceptiu informe del consorci del parc de Collserola. És a dir, la peculiar idea de servir vi amb l'etiqueta de Barcelona va transgredir les normes, i ara, a més, es dispara el pressupost.

Fa tres anys, quan es va conèixer la vocació vinícola del govern municipal, es va justificar el projecte amb el fet de tornar a Collserola la seva tradició vinícola. La idea no era dolenta, però posats a plantar vinya s'havia d'haver buscat un emplaçament menys polèmic. Per exemple, l'assolellat vessant pròxim a Montbau on es construeixen unes monumentals cotxeres de busos que gairebé no tenen res a veure amb la vocació forestal de la serra.

El dia 3 passat, l'alcalde, **Joan Clos** , va anunciar una campanya per demanar als ciutadans més cotes de civisme. Si civisme és respectar els altres i complir les normes, l'ajuntament hauria d'iniciar aquesta encomiable campanya respectant les seves pròpies lleis, aquestes que exigeix als altres. I si hem de beure gasosa, en bevem.

El Periódico, 12 de setembre de 2003

GELATERIA
EL TIO CHE®
Casa fundada l'any 1912
FABRICACIÓ PRÒPIA I ARTESANA
OBERT TOT L'ANY
SUÍSSOS, ENTREPANS, ORXATES I GRANITZATS, GELATS...
Rambla Poble Nou, 44-46
Tel. 93 309 18 72 - Barcelona
Pàg. web: www.eltioche.com
E-mail: eltioche@eresmas.net

FORN DE PA D'AVINYÓ
PA i BOLLERIA ARTESÀ ESPECIALITAT COQUES
PA I BOLLERIA ARTESÀ ESPECIALITAT EN COQUES
ESCUDELLERS, 59
Tel. 93 301 57 43
REPARTIMENT DIARI A RESTAURANTS I COL·LECTIUS
PASTISSERIA GRANJA LA MERCÈ
AMPLE, 15 (Plaça de la Mercè)
Tel. 93 302 24 41

FORNS DEL PJ
PASTISSERIA
FERRAN,13 Tel: 93 302 75 39
BANYS NOUS, 3 Tel: 93 318 82 94
HOSPITAL, 40 Tel: 93 302 74 88
CALL, 13 Tel: 93 302 32 49
Pg. D'URRUTIA Tel: 93 304 54 28
Pl. BONSUCCÉS, 2 Tel: 93 317 07 02
CARD. CASAÑAS, 17 Tel: 93 318 48 81
FERRAN, 12 Tel: 93 412 77 90
AGRAÏM LA SEVA COMPRA.
REPARTIM A RESTAURANTS, HOSPITALS, HOTELS, BARS, COL·LEGIS, ETC.

RESIDENCIA CLARA
EN BARCELONA (HORTA-CARMEL)
LO QUE VD. BUSCA PARA SUS MAYORES
Casa-torre a cuatro vientos, sol y mucha luz con ascensor, calefacción, terrazas y jardín. 24 plazas, habitaciones individuales y dobles, todas ventana exter. Lavandería y aseo personal. Cocina propia, médico, animación y gimnasia. Trato esmerado y familiar por personal cualificado. Atención las 24 horas: todos los días del año.
Véala: le gustará
T. 93 420 95 62
Pregunte por Sra. CLARA
Santa Otilia, 13-15

HERBÒRISTERIA DEL REI
Fundada el 1823
Carrer del Vidre, 1
(entre c. Ferran i pl. Reial)
Tlf. 93 318 05 12 - 08002 Barcelona

pastisseria
L'ESTEL
escudellers, 21
telèfon 93 317 95 84
barcelona-2

SI NECESSITES UN TAXI, TRUCA'NS
BARNA TAXI
93 357 77 55

ANUNCIA'T A *La Veu del CARRER* : 93 412 76 00

Retrobar la ciutat

Mentre Barcelona es buidava de veïns i bullia de turistes, el 13 d'agost va morir una de les persones que més ha fet per despertar la curiositat pròpia i aliena a la nostra ciutat. Es tracta del periodista i escriptor Josep M. Carandell, autor de *Guía secreta de Barcelona* i col·laborador de CARRER. Una glosa de la mà de la periodista Maria Favà sobre les botigues més boniques i estimades, un repàs a racons insòlits de la nostra ciutat fet per Luis Caldeiro i Eva Lechuga, un reportatge signat per Cristina Sirur sobre els mercats antics i alternatius i una entrevista de Jordi Gol a la també periodista Isabel de Villalonga, que ha passejat pels barris amb ulls diferents, conformen aquest dossier per retrobar la ciutat després de les vacances, que va inspirar Carandell malgrat que ja no hi va poder col·laborar.

DOSSIER

Petits paisatges, botigues maques

Maria Favà*

Barcelona no és la millor ciutat del món. Això només és un eslògan electoral del PSC que per cert va donar molt mal resultat perquè els socialistes van perdre cinc regidors en les últimes eleccions municipals. No pot ser que sigui la millor ciutat del món perquè encara hi ha moltes diferències i molta misèria. Els qui es van inventar l'eslògan no van mai en metro, no veuen els nens que esnifen cola impregnada en un mitjó, ni els nois magrebins que dormen a l'alberg del Poblenou, ni els pobres de solemnitat de la plaça de les Glòries... No saben que en aquesta ciutat tan *fashion* i tan 22 @ hi ha més de 40 menjadors on donen la sopa boba. Ja m'agradaria que fos la millor ciutat del món però no és veritat.

Fet aquest preàmbul tan políticament incorrecte però que ja no podia reprimir més, deixeu-me ara que us guiï per la meva ciutat, la que no és la millor del món, però que té botigues molt maques i elements del paisatge urbà que sense estar catalogats ni merèixer un lloc en una vitrina d'un museu són molt suggeridors. Botigues i elements que són la història viva de la ciutat. Hi ha molts itineraris possibles: des de la passejada amable i evocadora fins a la revisió crítica dels elements abandonats i les botigues mutilades.

Comencem per les botigues. En els últims vuit anys, l'Ajuntament n'ha escollit 113 i les hi ha posat una placa en reconeixement de l'esforç que han fet per mantenir l'establiment al servei de la ciutat. Els criteris per triar-les han estat diversos i són discutibles: perquè són maques, perquè venen algun producte singular, perquè són interessats per la seva arquitectura o l'interiorisme, perquè darrere tenen una interessant saga familiar... N'hi ha de molt maques. N'hi ha d'altres que falten i es fa estrany la seva absència. I n'hi ha que tot i la placa, les ha vençut l'especulació i han desaparegut o s'han transformat tan radicalment que ja no es mereixen el reconeixement. Santa Eulàlia podria ser un exemple, l'Aquil·li Maggi del carrer Ample un altre, però el que a mi em dol més és la camiseria Bonet de la Rambla. La portaven dos germans de mitjana edat que la van heretar dels seus pares i aquests, dels avis. Era un mostra delicada del modernisme vienès de començaments del segle XX. El que venien també era delicat. Van tancar l'últim dia de setembre del 2002 i pocs dies després la botiga es va convertir en un establiment de souvenirs d'un gust patètic. Tipus barret mexicà, ballarina de faralaes, castanyoles i samarreta del Barça. Els nous llogaters no van ser ni poc ni gaire respectuosos amb la magnífica decoració interior de l'establiment. El primer que van fer va ser trinxar les lleixes, eliminar la taula de despatxar, repintar-la... Però els llogaters que ara l'ocupen no tenen la culpa d'aquesta animalada. La culpa és de les ordenances municipals que primer premien una botiga perquè ha sabut conservar la seva decoració original i després permeten que la trinxin. Aquí, que sabem tant de copiar, per què no copiem el que ha fet l'ajuntament de Siena? En aquesta ciutat han aprovat una ordenança absolutament arbitrària, que segur que serà recorreguda a la UE, però que és magnífica. Des de fa uns mesos, Siena no permet que en el seu bellíssim centre històric s'instal·lin segons quin tipus de botigues i prohibeix expressament els restaurants de menjar escombraria, tipus McDonalds i similars. Bravo per Siena.

XAVIER BOLAO

Mural d'Eduard Arranz-Bravo a una façana del carrer de l'Aurora

Mentre no ens decidim a aplicar una ordenança similar i mentre els lloguers de les botigues centenàries no gaudeixin de cap mena de bonificació, afanyeu-vos a anar a veure les que podrien desaparèixer per aquests dos motius, com la cereria Codina del carrer del Bisbe o la camiseria Xancó de la Rambla. Ja hem fet tard per les farmàcies com la Viladot de la Ronda de Sant Antoni, la Genovés de la Rambla o la que hi havia al Passeig de Gràcia cantonada amb el carrer València que ja fa anys va deixar la seva activitat d'apotecari i els nous llogaters van malmetre l'interior de la botiga, que era preciós.

Guapos per sempre, un llibre fet per encàrrec de l'Institut del Paisatge Urbà, recull les primeres 63 botigues que van rebre la placa. Aquestes, si més no, ja les hem salvat de l'oblit publicant-les en un llibre. Que no és un llibre sinó una guia que us pot ser útil per anar badant per la ciutat. Igual que el segon volum de la mateixa col·lecció i que es diu *Petits Paisatges*. En aquest intento fer la biografia d'aquells elements urbans que ens acompanyen en la nostra vida quotidiana a la ciutat. El llistat d'aquests elements no me'l vaig inventar jo ni l'Ajuntament. Va ser el resultat d'una curiosa votació popular que va inventariar fins a 200 elements, alguns de tan lletjos com el ninot de cera que a vegades surt a passejar per la Rambla i que jo, amb tot els respectes, llençaria directament al mar. Dels que es van seleccionar, n'hi ha de magnífics, n'hi ha d'intrigants, inquietants, n'hi ha de molt petits i de molt humils. Un dels que més agrada i que a mi em sorprèn que cridi tant l'atenció són les petjades que han deixat les putes en el llindar d'uns portals de la Rambla. Jo no m'ho acabo de creure, que els talons d'agulla d'unes dones que "fumen i que parlen als homes de tu" hagin aconseguit fer aquells forats. Però això és el que diuen testimonis diversos. Hi ha elements molt més "santificats" com les 13 oques de la Catedral o de molt més muts com les rosetes que els tramvies han deixat en algunes façanes de la ciutat. En aquest catàleg hi ha algunes façanes, detalls arquitectònics, esgrafiats, bastants rellotges, siluetes de gats, de dracs i gambes. Hi ha mans, bombes, canes, forats, poemes visuals, una bona colla de submarins urbans que ja ni neden ni suren i moltes joguines.

Jo m'estimo més les botigues perquè darrere sempre hi ha una història humana, una saga familiar, algú disposat a seure amb la periodista i explicar llegendes. En canvi, amb els semàfors del carrer Urgell, el fanal del carrer París, la silueta del gat de la plaça dels Països Catalans no hi vaig poder parlar. Però aquest segon volum té més èxit que el primer. Ves a saber! A manera d'epíleg una crítica: tant un com l'altre són molt centralistes i ignoren els antics municipis i els seus barris. Serviria de res que afegeixi que això no és culpa meva? Que em va venir imposat des de dalt?

* Periodista

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

Internet. Vídeos.
Revistes.
Multimèdia. Diaris.
Llibres. Còmics.
Tot per...

VINE A LA BIBLIOTECA. PODRÀS ACCEDIR A INTERNET, CONSULTAR LLIBRES, DIARIS, ESCOLTAR CD, FULLEJAR REVISTES I CÒMICS. GAUDIRÀS MOLT MÉS DEL QUE T'IMAGINES I NO ET COSTARÀ NI UN CÈNTIM.

La **Xarxa de Biblioteques** de la província de Barcelona és un servei compartit dels **ajuntaments** i la **Diputació** format per **158** biblioteques i **9** bibliobusos.

www.diba.es/biblioteques

Mercadillos de viejo y antiguo, un consumo alternativo

Cristina Sirur

Algo viejo, usado, antiguo, de colección? Mercadillos como Els Encants, Mercat de Brocanters del Gòtic, Mercat de Sant Antoni o Merca Hobby, entre otros, están cargados de artículos de segundo mano, de antigüedades, incluso en algunos de ellos de chatarras que al mirarlas es imposible imaginar que se lleguen a vender a lo largo del día. Cada uno está marcado por años de tradición, por su funcionamiento o por el tipo de género que venden.

Pero si estos mercadillos continúan hoy por hoy, no es sólo gracias a la tradición, sino también a la organización que hay detrás de ellos mediante sus asociaciones de vendedores, las cuales se encargan de la buena marcha de la feria y regularizan sus sitios en las calles. Son mediadores entre los vendedores y el Ayuntamiento para asegurar la permanencia del mercadillo y su tradición en el barrio.

Francesc, presidente de la Asociación de Vendedores del Mercat de Brocanters del Gòtic, que se celebra cada jueves en la plaza de la Catedral desde hace 30 años, insiste en diferenciar lo viejo de lo antiguo, entendiendo este último como objeto de mayor valor."Puede ser muy viejo y ser una chatarra. Hay mucha gente que se pone e vender cosas como antigüedades pero sin apreciar realmente su valor", comenta.

DANI CODINA

Merca Hobby es un mercadillo exclusivo de compra-venta de juguetes en el distrito de Sant Andreu

La actitud de tirar todo lo que no sea nuevo ha cambiado en los últimos años

Coleccionistas, expertos en antigüedades o simplemente curiosos con cierta añoranza de tiempos pasados pueden encontrar maravillas en este mercadillo, como porcelanas, muñecas de siglos anteriores, navajas, cámaras fotográficas muy antiguas, encajes, monedas, libros, sifones... Resulta curioso ver a una pareja haciendo negocio con un vendedor de muñecas antiguas que va sacando trozo a trozo hasta completar el cuerpo de una de ellas, mientras los clientes exclaman admiraciones por la muñeca, la observan por delante, por detrás, por debajo del pelo, le limpian los dientes y la sostienen en las manos como si de una joya se tratase.

El Mercat de Brocanters del Gòtic es uno de los primeros de Europa, una iniciativa de los anticuarios situados a lo largo del carrer La Palla, que querían abrir hacia la calle sus piezas para popularizar un poco más el comercio de antigüedades. Comenta Francesc cómo a lo largo de estos 30 años han abierto los ojos a mucha gente que tiraba todo lo que ya no fuese nuevo y que ahora ven que en "la casa de la abuela" hay cosas interesantes y de gran valor, de épocas pasadas, de costumbres antiguas.

El Mercat Fira de Bellcaire, más conocido como Els Encants, es uno de los mercadillos más viejos de Europa. Se celebra desde el siglo XIV a pesar de que ha ido sufriendo varias mudanzas, desde el Camí del Rec donde comenzó en 1355, pasó a plaça Nova sobre el 1500, más tarde a plaça de Sant Jaume en el 1600, continuó en la Lonja un siglo más tarde, luego hacia el 1895 fue trasladado al Mercat de Sant Antoni, para acabar donde se encuentra actualmente, cerca de la plaça les Glòries, todos los lunes, miércoles, viernes y sábados hasta el atardecer.

En Els Encants todo se vende pero no todo es de segunda mano. Al expandirse poco poco, Els Encants ha ido perdiendo su sentido primitivo de la venta pública en subasta de bienes muebles embargados por la justicia y también de la iniciativa particular de personas que se desprendían voluntariamente de determinados objetos, convirtiéndose en una feria más pintoresca en la que conviven lo nuevo y lo viejo. La subasta pública todavía se puede ver y por supuesto participar, pues está abierta a todo el mundo. Eso sí, para negociar hay que retroceder un par de años y volver a hablar en duros. A las 4,30 de la mañana se abren las puertas del mercado y entran los camiones cargados de género. Alrededor de las 7 está todo listo para que el corredor, con su tabla y su martillo comience a viva voz la subasta de lotes completos por miles de duros, para el que puje más alto. Hay que estar muy atentos porque todo sucede muy rápido. Una vez esté todo subastado ya se puede vender al público que comienza a llegar sobre las 9 de la mañana.

Pero Els Encants no es sólo lo que se ve dentro del recinto. Lluis Barberà, relaciones públicas de la Asociación de Vendedores del Mercat Fira Bellcaire comenta con pena el escenario que se crea justo a las afueras del mercadillo, donde otras personas van llegando desde la 1,00 de la mañana y tiran una tela al suelo con objetos acumulados de noches anteriores. Así hasta las 7,00 de la mañana, cuando comienzan a recoger justo a tiempo para que la policía no les precinte su "género". Es algo así como un submercadillo, donde se vende lo que sea, hasta una peineta sin púas.

Sobre cómics, revistas, diarios y libros de ediciones viejas tenemos el Mercat de Sant Antoni, que se celebra todos los domingos por la mañana. Aficionados y fanáticos de las historietas y otras imprentas se reúnen en los alrededores del mercado para intercambiar números y hasta ediciones enteras.

Merca Hobby, exclusivo de compra-venta de juguetes, seguramente trasladará a más de un@ a la infancia con sus soldados de plomo, *madelmans*, trenes eléctricos, mecanos... pero sin muñecas. Se celebra cada primer domingo de mes, excepto agosto, por la mañana en la plaza Masadas.

Son mercadillos de lo olvidado y del recuerdo también, de lo valioso y del reciclaje. Comercios de monta y desmonta, de la compra y venta y del cambalache o el trueque durante largas jornadas en la calle donde, generalmente, trabaja la familia entera. Así, estos mercadillos se presentan como una oferta alternativa al consumo actual respecto a sus modos de distribución, gobernado por grandes multinacionales monopolizadoras de la oferta y que sólo apuestan por el tirar para comprar algo todavía más nuevo y "mejor".

Visita los mercadillos

- **Els Encants.** Dos de Maig, 186, esquina pl. de les Glòries. 932463030. Lunes, miércoles, viernes y sábados desde las 7,00 de la mañana hasta que anochece.
- **Mercat de Sant Antoni.** Comte d´Urgell, 1. 934234287. Domingos de 9,00 a 14,30.
- **Feria de Sellos y Monedas.** Pl. Reial. Domingos de 9,00 a 14,30.
- **Merca Hobby.** Pl. Masadas. Primeros domingos de mes (el mes de agosto no funciona), de 9,00 a 14,00.
- **Mercat de Brocanters del Gòtic.** Pl. Nova (delante de la Catedral). Todos los jueves de 9,00 a 20,00.
- **Mercat de Brocanters-Encants del Gòtic.** Pl. Orwell. Todos los sábados de 9,00 hasta media tarde.

DISCOS Castelló
*Les teves botigues de música
*De la A a la Z
nou de la rambla, *15 tel.: 93 302 42 36*
sant pau, *2 tel.: 93 302 23 95*
tallers, *3 (clàssica) tel.: 93 318 20 41*
tallers, *7 tel.: 93 302 59 46*
*100 x 100 música
tallers, *79 tel.: 93 301 35 75*
barnasud, *(gavà) tel.: 93 638 29 18*
tallers, *(overstoks) tel.: 93 412 72 85*
creu coberta, *73 tel.: 93 424 57 96*

La Barcelona insólita

Luis Caldeiro i Eva Lechuga

Tenemos una imagen mental de Barcelona. Es una geografía familiar, compuesta de Paseos de Gracia, Ramblas y monumentos a Colón. La cara visible de la luna, la marca de fábrica que nos permite identificar nuestra ciudad y distinguirla de todas las demás. La que consume el turismo. Pero para el viajero, tanto el que vive aquí como el que viene de otras tierras, hay otras Barcelonas. Otros lugares que no salen en las guías y ni falta que les hace. Y el viajero acude a ellos, porque busca entender además de visitar. Y si para ello ha de abandonar el centro de la ciudad y tomar hasta el final cualquier línea de bus, lo hace. Para los viajeros que se precien y busquen el conocimiento de Barcelona, ahí va un pequeño itinerario de lugares desconocidos. Y sobre todo: no lo divulguen. Lo contrario sería turismo.

Un Panteón Romano

En la calle Bailén, a la altura del número 70, el paisaje típico del Ensanche sufre un súbito cambio: los edificios decimonónicos dan paso a un Panteón Romano. O, al menos, a una cuidada imitación. Nada en la fachada de esta casa permite adivinar quien la habita, ni a qué uso se destina. Durante el día, su aspecto, decadente y calamitoso, resulta fascinante. Y por la noche es simplemente siniestro, fantasmagórico. Una verja de hierro forjado separa la propiedad de la calle. Sobre la puerta principal, pueden leerse las siguientes iniciales: "M.F." En este punto estamos cuando una señora de edad, que se identifica como María Dolores y dice ser vecina de la casa de al lado, nos advierte: "¿No lo sabían? Este edificio perteneció a Mariano Fortuny". A partir de ese momento, desgrana una historia que en nada desmerece al misterioso Panteón. Mariano Fortuny fue un importante pintor catalán del siglo XIX que, al parecer, mandó construir esta casa como residencia personal. La vivienda contaba incluso con una sala de exposiciones que se ubicaba, según la vecina, en la parte central del inmueble, la, digamos, más propiamente *romana*, pues consta de columnas y escalinata. El relato cuenta que el pintor se instaló allí, y con él, una escuela de Diseño.

Con el paso del tiempo, el pintor vendió la casa al joyero Masriera y Carreras, cuyo negocio todavía existe en el Paseo de Gracia. El orfebre convirtió el Panteón en un teatro donde incluso llegó a actuar la famosa Margarita Xirgu. Tras la guerra, el propietario, que legalmente no podía hacer obras en el edificio y cuyo mantenimiento era costoso, optó por donarlo a la Iglesia Católica. Y hoy es un Convento regentado por cinco monjas de avanzada edad. Extraño convento, pues su aspecto exterior es completamente pagano, con la única excepción de una virgencita con niño adosada a una de las fachadas.

Espai Barroc

En la muy artística calle de Montcada, donde se dan la mano el Museo Picasso y la Galería Maeght, se halla tal vez el único bar barroco de Barcelona. Se llama Espai Barroc y ocupa los bajos del Palau Dalmases, uno de esos edificios medievales

IGNASI R. RENOM

La Papaya Verde tiene una amplia oferta de cine independiente

que constan de patio y escalinata al primer piso. A través de las amplias vidrieras del local, podemos contemplar un lugar atiborrado de pinturas, telas, cirios, espejos, bodegones de frutas, maderas y mármoles en forma de bustos y angelotes. Todo ello de época. Un pequeño patrimonio atesorado por Evelio Miñano, tras años de visitar anticuarios y Encantes. Evelio procede de la lejana Murcia y gasta bigotes encrespados, de resonancias también barrocas.

Evelio nos cuenta que la decoración de su local "responde a uno de los sentimientos inherentes al Barroco, que es el *horror vacui*". Habla de que en las grandes ciudades como Barcelona no hay sitios donde pensar y charlar tranquilamente, motivo por el cual decidió montar su bar, un ámbito tranquilo donde reinan la luz discreta y la música clásica como telón de fondo. Cada jueves, a las 11 de la noche, hay sesión operística. ¿Su afición a la época? Del Sur, de Murcia y Andalucía, donde el Barroco, a través de la Semana Santa y de imagineros como Salzillo, lo impregna todo. "No como aquí, donde las Catedrales están desnudas", y el bueno de Evelio me señala Santa María del Mar, a cuatro pasos de aquí, con su gótica sencillez.

Bar Víctor

Rojos, abstenerse. Ésta podría ser la divisa del Bar Víctor, sito en el Paseo de la Bonanova, a la altura del número 105. El rótulo del local ya es toda una premonición: el nombre aparece escrito en letras germánicas, detalle que vagamente nos recuerda al III Reich. El Bar Víctor es una *bodegueta* absolutamente típica, angosta, con sus barricas de vino a granel. Un lugar donde uno puede tomarse una caña a gusto... si se es facha, claro está, pues el local está presidido por un retrato, ya avejentado, del anterior Jefe del Estado, el *Caudillo* Francisco Franco. Flanqueando al General, sendos carteles dedicados a la Legión y a la División Azul. La decoración se completa con una colección de jarras con leyendas tales como "Plaza de Oriente" o "Antigua Hermandad de Caballeros Legionarios". Curiosamente, ni el bodeguero es de Valladolid ni los clientes exhiben cabezas rapadas. Qué va. Todo es muy *casolà*, muy de Sarrià podríamos decir. El tabernero atiende al nombre de Pere y habla un perfecto catalán. Y en cuanto a los parroquianos, contamos al portero de la finca de al lado y al dependiente de la farmacia. ¿Franquismo sociológico?

Lavandería Pura

Aunque la lavandería está cerrada desde hace tiempo, el olor a jabón todavía envuelve todo el recinto nada más entrar. Y es que la señora Pura Quiñones se enorgullece de haber usado los mejores productos durante los 50 años que ha llevado esta lavandería que todavía dispone de los dos últimos lavaderos públicos de Barcelona. Situado en pleno barrio de la Barceloneta, en el número 2 de la calle Andrea Dória, es un placer visitar esta reliquia construida entre 1780 y 1790 que recuerda una forma de vida que ha desaparecido. Detrás de una hilera de lavadoras automáticas Miele aparecen los enormes lavaderos de piedra en los que hace apenas 50 años todavía se reunían las mujeres de todo el barrio a hacer la colada mientras se explicaban sus vidas. Incluso se pueden ver algunos picadores de madera, una especie de palas de unos 25 centímetros, en los que picaban la ropa para que quedara más limpia, o las cinco centrifugadoras manuales que conseguían hacer un poco más llevadero el duro trabajo doméstico de lavar a mano la ropa de toda la familia. La señora Quiñones nos habla con nostalgia de los manojos de azulete o las escamas de blancol, productos con los que se conseguía que la ropa blanca quedara mejor, palabras que se han perdido junto con ese estilo de vida. Ahora mismo la lavandería está en traspaso, quien se la quede puede mantener esta belleza de otros tiempos o decidir que todo desaparezca para que sea más funcional. Por el momento, estamos a tiempo de visitarlo.

Videoclub La Papaya Verde

Zaida y Dina son las propietarias del único videoclub de Barcelona que dispone de un 95 % de cine independiente y de autor. Situado en el número 8 de la calle Julià Portet, La Papaya Verde fue inaugurado en el año 2000 por estas dos simpáticas nicaragüenses tras preguntarse mil veces dónde conseguir un tipo de cine tan difícil de encontrar. Por eso hay un servicio de búsqueda de películas, e incluso los clientes, a veces, las informan de que han encontrado una película que ellas no conocían. Y es que la filosofía de este local es hacer del mundo del cine un punto de encuentro y de intercambio de inquietudes sobre este tema. Una de las cosas que más sorprende es que las estanterías donde se ubican las películas están hechas a partir de cajas de frutas recicladas, así han conseguido abaratar el coste del producto. Según nos cuentan las propietarias pueden presumir de ser el videoclub más económico de la ciudad. Podemos encontrar una gran variedad de películas clasificadas por directores, géneros y país de procedencia (español, europeo, latinoamericano, oriental y ruso, entre otros). Como curiosidad decir también que hay una amplia sección de cine gay, la única en Barcelona hasta el momento. Respecto al nombre del videoclub, nos indicaron que, además de la referencia a la película del director vietnamita Anh Hung Tran, lo eligieron por sus connotaciones de sensualidad, exotismo, sensibilidad y feminidad.

El Lokal

Lo primero que se ve al entrar en el El Lokal es una librería, pero este espacio es mucho más que eso. Según Iñaki García, uno de los colaboradores habituales, El Lokal pretende ser un punto de encuentro, reflexión y difusión de ideas para todas aquellas personas que estén descontentas con la sociedad en la que vivimos, una sociedad que tiende a primar los valores materiales sobre aquellos que tiene como premisa principal al ser humano. Este espacio inició su andadura a finales de los años 80 y, desde entonces, infinidad de personas y colectivos se han acercado para colaborar en diversos proyectos. Actualmente conviven en el Lokal varios colectivos entre los que están la editorial Virus. Nacida en los años 90, se dedica a la edición de libros que por su temática no tendrían cabida en las editoriales comerciales. Las personas que lo forman proceden de diversos colectivos caracterizados por una ideología de izquierdas. También encontramos La Distribuidora Alternativa, la cual edita y distribuye música que normalmente está fuera de los circuitos comerciales, aunque en algunas ocasiones sea de mayor calidad. Junto con ellos encontramos la Asamblea Antimilitarista o el Colectivo Zapatista, entre otros. El Lokal también se dedica a la distribución de folletos, fanzines y revistas, además de colaborar con campañas y proporcionar infraestructura para diversos proyectos.

▬ Isabel de Villalonga
Periodista

"Los barceloneses no acabamos de conocer nuestra ciudad"

Una entrevista de Jordi Gol

En su libro *Pasea por los barrios de Barcelona*, Isabel de Villalonga nos descubre las maravillas de la ciudad a través de rutas de un día por los diferentes barrios.

— ¿Cómo surge la idea de escribir un libro sobre diferentes paseos por los barrios de Barcelona?
▬ Yo había escrito varios libros sobre restaurantes y bares de Barcelona y pensé que en la ciudad había mucho más que esto, que Barcelona era un conjunto de muchas cosas. Por eso me hizo ilusión pasear y mirar. Y fue todo un hallazgo, porque me ha dado la impresión de que iba descubriendo la ciudad mientras escribía.

— ¿Cuánto tiempo tardaste en escribir el libro y qué método utilizaste?
▬ Dos años, más o menos. Lo cual me obligó a repetir los paseos, ya que las cosas van cambiando y hay que confirmarlas. Pero la verdadera razón es que yo no conocía tanto Barcelona, no caminaba sobre algo seguro. En esos dos años estuve descubriendo cosas apoyada en guías de gente que tiene muchos conocimientos sobre la ciudad, como Huertas Clavería. Las he seguido un poco, pero he hecho recorridos propios, diferentes, ya que mi libro no pretende ser una guía histórica o artística. He preferido hacer mi propia mezcla de las distintas cosas que he ido encontrando. El método que utilicé fue el siguiente: me proponía un barrio y me ponía a andar con alguien del lugar y les preguntaba por cosas interesantes, como tiendas, locales, monumentos, etc. Lo apuntaba todo y luego, en casa, repasaba la información y la cribaba. Cada barrio lo he tomado como una ciudad distinta. Llegar, pasear, ir a desayunar a tal sitio, de nuevo pasear, comer, hacer la siesta en un parque, etc. De cada barrio he querido hacer un combinado en el que hubiera tiendas, locales divertidos, iglesias, museos, etc. De forma que, al cabo del día, el visitante hubiera hecho varias cosas diferentes.

— ¿Es en la intimidad de los barrios donde se encuentra la esencia de Barcelona?
▬ Sí, yo creo que sí. Barcelona es una mezcla de cosas, que tenemos muy cerca y nos pasan desapercibidas. Cada cual tiene que hacer su propia mezcla para conseguir su Barcelona, pero sin que sea demasiado reducida, marcada exclusivamente por el itinerario cotidiano.

— ¿Se podría decir que Barcelona tiene varias almas?
▬ Hay muchas Barcelonas dentro de Barcelona, cada barrio es un mundo. Incluso en la forma de ser. Cada persona tiene un apego especial por su barrio. La Barcelona más auténtica para mí, la que permanece más fiel a cómo era hace una cincuentena de años es Gràcia. A pesar de que es un barrio joven conserva bastante su identidad. También Sarrià, en el núcleo antiguo; y la Barceloneta , aunque sin cuarto de piso y familias en la calle. Creo que Sant Andreu también es un barrio muy auténtico. Lo encontré muy pueblo, en el buen sentido. Los que más han perdido sus señas de identidad son el Raval, con la oxigenación de sus calles y su mezcla de culturas y razas, fruto de la inmigración; y el Born, que se está convirtiendo en un sitio *fashion* y pijo, aunque con mucho encanto.

— ¿Qué es lo más curioso que has visto en tus paseos?
▬ Encontrarme en Sant Andreu, en la iglesia de Sant Pacià, con un mosaico de Gaudí. Yo no tenía ni idea de que existía. Es precioso. La gente con la que fui me explicó que ni ellos mismos lo conocían, que fueron los japoneses los que se lo descubrieron. El mismo concejal de cultura veía a los japoneses entrar en la iglesia con su cámara y les sorprendió. Entró y se diocuenta que fotografiaban el mosaico. También la simpatía de la gente, porque yo iba muchas veces con planos y mapas, buscando cosas, y la gente se acercaba y me preguntaba si necesitaba ayuda, si estaba perdida, etc. Luego me acompañaban donde quería ir. La gente de los barrios tiene tiempo que perder contigo. En el centro de Barcelona eso es imposible de encontrar.

— ¿Qué es lo que te ha sorprendido más negativamente?
▬ Las catástrofes urbanísticas. Cómo se construye un edificio horrible al lado de una joya arquitectónica. En Les Corts, cerca de la plaza de la Concordia, hay una acera con casitas de época, preciosas, y enfrente edificios de mal gusto, que lo estropean todo. El contraste es horrendo. Yo creo que si en la posguerra llega a haber más dinero en Barcelona, no quedaría prácticamente nada del Eixample. Es un problema global, no sólo de Barcelona. Todavía no ha arraigado el cariño por muestro pasado.

— ¿Crees que los barrios han sido olvidados por las autoridades para potenciar el circuito turístico en el centro de la ciudad?
▬ Creo que sí. Aunque los barrios están muy vivos, la oferta cultural está en el centro. Yo misma dedico casi medio libro a barrios que no son céntricos, pero porque esta guía la he hecho pensando en la gente de Barcelona, no en el turista. Porque creo los barceloneses no acabamos de conocer nuestra ciudad.

— En tu libro no mencionas todos los barrios de Barcelona ¿Por qué unos barrios sí y otros no?
▬ Escogí los barrios porque en ellos había un poco de núcleo para que en el paseo pudieses llegar andando a varios sitios. Hay barrios en los que me perdía a la hora de diseñar estos paseos cortos. Porque si haces llegar a un barrio a una persona que no lo conoce de nada, tienes que darle un recorrido para pasar el día sin cansarse demasiado y sin perderse. Que no tengan que coger transportes dentro del mismo paseo. Un recorrido compacto de una sola jornada.

— ¿Has percibido en tus paseos un proceso de uniformización de los barrios?
▬ Sí, en Barcelona se percibe un cierto proceso de uniformización. Por más que, afortunadamente, todavía no tenga nada que ver un vecino de la Barceloneta con uno de Sarrià. De todas formas, una uniformización total será difícil y lenta porque Barcelona es una ciudad que ya está acabada. Ya no puede crecer más, expandirse hacia otros barrios nuevos, por lo cual no se producirá una estandarización de la periferia que afecte a Barcelona, como pasa en otras ciudades.

— ¿Qué es lo que hechas de menos de la Barcelona pre-olímpica?
▬ Yo diría los chiringuitos (risas). Pero cuando estuve en la Barceloneta la misma gente me hizo ver que los chiringuitos eran un horror para ellos, porque eran muy sucios y apestaban. Yo creo que Barcelona a cambiado para bien, sobre todo la zona marítima, la apertura hacia al mar.

— ¿Qué es lo que te sobra en la Barcelona post-olímpica?
▬ Me gustaría que se hubiesen rehabilitado más edificios en lugar de tirarlos. Por ejemplo, las antiguas fábricas de Poblenou, que son parte de nuestro patrimonio.

— ¿Tienes previsto algún libro más sobre Barcelona?
▬ No. Aunque tengo ilusión, ahora, como periodista, quiero dedicarme a la profesión y no pasarme otros dos años más encerrada en un libro. Me apetece algo como lo del *«Què fem»*, más inmediato.

— ¿Sobre qué temas que no has tratado a fondo te gustaría escribir?
▬ Sobre todo, el tema pendiente es agotar los barrios. No todo lo que hay en cada barrio, sino pasear por todos los barrios para continuar conociendo Barcelona.

Retrat
La ciudad paseo a paseo

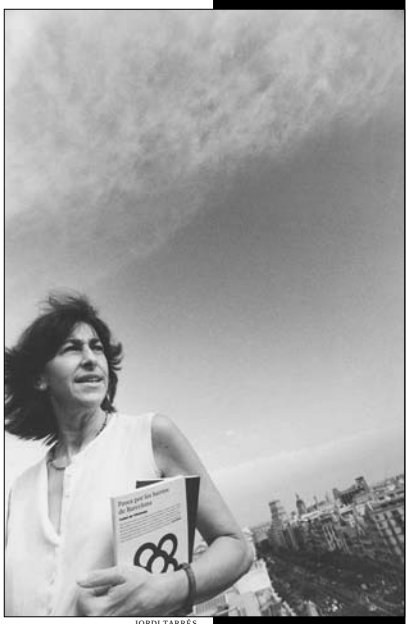

JORDI TARRÉS

Isabel de Villalonga

Periodista y mujer curiosa e inquieta, Isabel de Villalonga se define a sí misma como una amateur de la realización de guías, lo cual tan sólo es modestia, teniendo en cuenta que ha escrito ya dos de paseos por Barcelona -una por barrios y otra temática- y actualmente colabora en el semanario *«Que fem»* de *La Vanguardia*. Caminante impenitente, en su libro *«Pasea por los barrios de Barcelona»* (Planeta, 2003) descubre una ciudad abierta y fascinante, no siempre visible a los ojos del ciudadano, a través de itinerarios cómodos pero intensos, llenos de gratas sorpresas, que sacan al visitante del tradicional recorrido turístico para sumergirlo en la vida cotidiana de los barrios.

fem créixer el futur a Catalunya

Catalunya sempre ha estat un país d'acollida per a la gent que hi ha vingut buscant feina i estabilitat. La immensa majoria se sent catalana de tot cor. El vell principi que és català qui viu i treballa a Catalunya i vol ser-ne, continua sent vàlid. I això requereix voluntat d'entendre's i de fer-se entendre. En aquest sentit treballem cada dia per oferir més eines d'integració i de benestar perquè tots, catalans d'avui i del futur, puguem contribuir al progrés material i social del país.

Un reportatge de

Jaume Figueras

No totes les entitats fan cent anys de vida. La història de l'Ateneu Enciclopèdic Popular és la d'un esforç per portar la cultura a la classe obrera

Com apropar la cultura al poble

La història de l'AEP comença el 1902 amb el nou segle i, essent fill del moment neix idealista, obrer, utòpic i amb un objectiu noble: instruir les classes més necessitades. I quan a principis de segle es parlava de classes necessitades això anava lligat a jornades laborals maratonianes, a explotació econòmica i a marginació dels obrers del món cultural. L'objectiu de l'AEP serà aportar el seu petit gra de sorra per acostar la cultura a les classes més populars. Una cultura que és definida com a popular, fent referència, com a punta Ferran Aisa, president de l'AEP entre 1993 i 1998, "a la cultura que surt del poble i retorna al poble, sense que quedi monopolitzada per cap estament de la societat".

L'AEP engegà diferents campanyes de pressió, com les que va fer en favor de l'escola pública

El plantejament que fa l'AEP és diferent del que fan altres ateneus o associacions creades durant el segle XIX. Aquests, tot i dir-se ateneus obrers, s'havien convertit en centres al servei de la burgesia, en escoles d'oficis gairebé despreses de l'esperit d'associacions socioculturals que havien tingut en els seus inicis. L'AEP neix, com apunta l'historiador Josep Termes, de la mà "d'homes d'esquerres amb preocupacions culturals i educatives, amb l'ideal de l'educació del món obrer [...] amb el desig de no vincular-se a cap partit polític i amb l'objectiu central d'educar els obrers i millorar i reformar l'ensenyament públic". Així, el novembre del 1902 es crea la comissió que fundarà l'AEP: presidida per un jove estudiant, Francesc Layret, engrescat per dos joves obrers, Josep Tubau, paleta, i Eladi Gardó, treballador d'una cooperativa. El 8 de juliol de 1903 s'aixeca l'acta fundacional de l'Ateneu Enciclopèdic Popular.

● Els primers anys

En poc temps l'Ateneu va adquirint prestigi i les classes populars assisteixen a l'escola nocturna o als col·loquis que, cal remarcar, estaven oberts a totes les idees de l'època. El 1906 l'Ateneu s'instal·la en la que serà la seva seu fins el 1939, al carrer del Carme 30-32, i des d'allí es constituirà, com resa un prospecte de propaganda, "en un centre de lliure ensenyança" amb la instrucció com a finalitat, "especialment la dels que, per viure de les seves mans, es veuen privats d'ella [...]. L'esperit que té és de tolerància i llibertat, a ningú ni a res exclou". El pes social que anirà prenent l'Ateneu el portarà a obrir-se més enllà de la pura instrucció, i aquest recolzament popular li donarà força per pressionar els poders públics i engegar, per exemple, la campanya "Pro Millora de les Escoles Barcelonines" el 1907 i una altra el 1908 contra el projecte de llei contra el terrorisme.

Són anys d'efervescència, les activitats es multipliquen (exposicions de fotos, cicles de conferències, lectures poètiques...) i les seccions també. El 1906 l'Ateneu tenia 800 socis i organitzava conferències amb convidats de tant prestigi com Miguel de Unamuno, Ramiro de Maeztu, Francesc Cambó i Ortega y Gasset.

ARXIU AEP

Classe de dibuix impartida per Manel Ainaud

● L'Ateneu es consolida

Serà a partir de 1910 quan l'AEP es consolida definitivament i esdevé una tribuna pública oberta a totes les filosofies i coneixements. Són anys convulsos, amb la Setmana Tràgica el 1909, el creixent malestar social, la fundació de la CNT. En aquest context el projecte es consolida i fins el 1923 continua la seva expansió. Però els anys 20 comencen amb l'assassinat de Francesc Layret, llavors diputat a Corts pel Partit Republicà Català, a mans de pistolers del Sindicat Lliure, a sou de la patronal. Tres anys més tard li tocarà el torn a Salvador Seguí, el Noi del Sucre, antic soci i vell conegut de l'AEP. Eren anys de pistolerisme, quan mataven pels carrers, un període de sotracs que desembocarà en pronunciament: el capità General de Catalunya, Miguel Primo de Rivera, engega un cop d'estat, amb el consentiment del rei Alfons XIII l'any 1923. Espanya comença una dictadura militar que s'allargarà fins el 1931. L'AEP tanca portes fins la primavera del 1924, quan reprendrà algunes de les seves activitats sota l'atenta mirada de les autoritats i de la censura. No serà fins el 1930, un cop dimitit Primo de Rivera i amb la flexibilització de la repressió, que l'AEP multiplicarà els esforços i les activitats. L'arribada de la República el 14 d'abril del 1931 obrirà un horitzó d'esperança per l'ateneu.

● L'esplendor republicà

La República porta aires nous, l'Ateneu s'omple de joventut, amb 20 seccions i uns 20.000 socis de tendències ben diverses, des d'anarquistes, naturistes, nacionalistes catalans, socialistes. Es reprenen les campanyes, actuant en àmbits tant diversos com la reclamació d'estudis universitaris obrers o a favor del comitè català d'esports populars. En aquest període destaquen també els actes d'homenatge a Astúries i commemoració dels fets d'octubre organitzats el 1935, amb la participació de Pau Casals i un recital poètic de García Lorca i Margarida Xirgu.

● La nit del franquisme

Però la guerra trencarà tots els projectes. Les aules es buiden, els joves se'n van al front, i l'Ateneu es manté gràcies a vells socis que s'encarreguen de mantenir les portes obertes. La victòria franquista posarà punt i final a l'AEP, que no podrà reprendre les seves activitats fins el 1977, quan renaixerà de la ma del Centre de Documentació Històrica i Social amb seu a la casa de la Caritat (Centre de Cultura Contemporània de Barcelona). El 1996 l'AEP s'haurà de traslladar a l'edifici de la biblioteca Arús, al passeig de Sant Joan, on continuen reclamant un espai més digne per l'associació i per l'arxiu on, actualment s'han d'emmagatzemar els llibres a les estanteries en fileres dobles per falta d'espai.

Una història de Barcelona

Editat el setembre del 2000 per Virus, *Una història de Barcelona*, de Ferran Aisa, recull, com afirma l'historiador Josep Benet, "una història detallada i documentada de l'AEP, una de les institucions culturals més importants que han existit a la ciutat de Barcelona i a tot Catalunya". Aquesta obra fa un repàs extens que va des dels antecedents de la fundació de l'Ateneu fins l'any 1999, aturant-se tant en les circumstàncies històriques que envolten la vida de l'Ateneu com fent una relació detallada de les diverses campanyes que va engegar aquesta entitat. Ferran Aisa dedica una part important del llibre a analitzar les diferents seccions que conformaren les activitats de l'Ateneu i també s'atura en les notes biogràfiques dels diferents presidents i consells directius.

Ferran Aisa, nascut a Barcelona el 1948 i membre de l'Ateneu des de 1980, ha estat president d'aquesta entitat entre els anys 1993 i 1998, és coautor de llibres com *Francesc Ferrer i Guàrdia i l'Escola Moderna, Anarquisme, exposició internacional* i *Antologia poètica a la memòria de Salvador Puig Antic.*

Políticamente Incorrecto

Coleccionable ilustrado de aquellos términos de actualidad que fijan y dan esplendor a la condición humana.

Alfonso López

VIUDAS (Y AMAS DE CASA): Seres insolidarios por excelencia, como su propio estado civil indica. No contentas con eso, estas personas egoístas reclaman pensiones que se acerquen e incluso superen al salario mínimo en un afán consumista por acceder a las tres comidas diarias y el deseo inconfesable de acabar con el déficit cero. ¡Qué falta de cooperación patriótica! Seguro que en su juventud la mayoría fueron republicanas.

CAN RIGALT: Espacio comprendido entre Les Corts y L'Hospitalet que en el Plà General Metropolità consta como parque metropolitano y que ahora se pretende recalificar en parte como equipamiento privado (Can Barça...). Y es que el ayuntamiento de Barcelona tiene un plan (exactamente el *Plà Director del Portal del Coneixement)* para hacer felices a los ciudadanos de esta urbe, empezando por los ciudadanos accionistas de las inmobiliarias.

OTRO MUNDO ES POSIBLE: Como si no tuviéramos bastante con éste. Frase desafortunada que confirma una vez más la crueldad de la que es capaz el ser humano.

Entitat del mes

Els gegants del Poblenou fan cinquanta anys

ROSA Mª MARCER

Els gegants de Poblenou, Bernat i Maria, tenen un mes de setembre atapeït d'actes ja que enguany fan cinquanta anys.

Un dels actes centrals de la celebració del cinquantè aniversari serà el pronunciament del pregó de la festa major per part dels gegants. El cap de colla, Frederic Roigé, ha avançat que el contingut del pregó tindrà un to "reivindicatiu". El dia següent assistiran a la missa que s'oficiarà a la parròquia de Sant Maria del Teulat. En acabar la homilia, els gegants seran traslladats a l'exposició que es podrà visitar durant les festes de la Mercè.

El dia 21 de setembre el barri s'omplirà de gom gom ja que tindrà lloc la XXIII trobada de gegants de Poblenou amb unes 25 parelles de gegants provinents d'arreu del Principat, que s'encarregaran de recórrer els carrers del barri en cercavila al ritme del gegant del Pi, entre d'altres cançons. Els gegants es desplaçaran a la nit a la platja de la Mar Bella a veure els focs artificials de la festa major del barri.

Tot seguit, els gegants de Poblenou tenen una cita amb la festa major de la Mercè, ja que el dia 23 han de participar a la *Xambanga*. El dia 24 els gegants tindran un dia intens, ja que primer participaran al matí gegant.Tot seguit, a les sis de la tarda, prendran part en la cavalcada de gegants. L'agenda del mes de setembre es clourà amb una trobada amb els gegants de Molins de Rei.

El mes d'octubre els gegants tenen previst desplaçar-se a Sarrià i també participaran a la mostra d'entitats del Poblenou que estarà ubicada a la carpa dels jardinets Doctor Trueta. Finalment, iniciaran el mes de novembre amb una trobada amb els gegants del Clot i l'acabaran amb una amb els gegants de Sant Andreu. Segons el cap de colla dels gegants del Poblenou, Frederic Roigé, "la gresca i la xerinola estan assegurades en totes les trobades".

L'any 1953 és la data en què es van crear els gegants de Poblenou. El primer pas que es va realitzar per la construcció gegants fou la signatura d'un conveni entre els rectors de les parròquies de Poblenou- Santa Maria del Taulat, Sant Bernat Calvó i Sant Francesc d'Assis- i la comissió organitzadora de la

MANEL ANDREU

Gegants del Poblenou

processó del Corpus Christi del barri. En aquest conveni van acordar adquirir una parella de gegants que van tenir un import de 12.000 pessetes a la botiga *El Ingenio* del carrer Rauric, a Ciutat Vella. Quan van rebre l'encàrrec els de *El Ingenio*, de seguida van encomanar a Domènech Humbert la construcció dels motlles a partir dels quals es constituiria la nova parella de gegants. Posteriorment, els mateixos motlles es van utilitzar per realitzar una setzena de gegants de Catalunya.

Els gegants del Poblenou van participar a les processons del Corpus fins l'any 1962, en què van deixar de sortir al carrer després de la celebració del Concili Vaticà II. Posteriorment, van ser arraconats a les golfes de la parròquia de Santa Maria del Taulat.

La trobada aplegarà 25 colles provinents de tot el Principat

La represa dels gegants no va ser fins l'any 1980, quan un grup de joves de la parròquia de Santa Maria del Taulat van començar a cercar els gegants i els van trobar en uns baguls que estaven situats a les golfes de la parròquia. Seguidament, van dur a terme tasques de restauració fetes mitjançant els fons recollits en l'actuació de Joan Manuel Serrat pel 75è aniversari de "La Caixa". Amb tot, a la festa major del 1981, els gegants van sortir al carrer en cercavila portats pels geganters d'Arenys de Munt. En la cloenda de la festa, van ser portats pels geganters del Poblenou i així es va constituir el primer grup de geganters del barri. Des d'aleshores, els gegants no han deixat de sortir en totes les festes majors del barri i en les diferents trobades que es realitzen durant tot l'any. Posteriorment, els gegants van ser batejats com Bernat i Maria, el nom de dues de les parròquies de Poblenou.

Actualment, la colla de gegants de Poblenou està integrada per un total de 35 persones entre els quals hi ha uns 9 portadors i una vintena de músics que toquen la gralla i el tabal per donar ritme als gegants.

Els gegants de Poblenou formen part de l'agrupació de colles geganteres de Catalunya. L'agrupació està integrada per un total de 190 colles de tot el principat, entre les quals també, hi ha colles de Navarra i de les Illes Balears.

Frederic Roigé recorda que al segle XIII ja se'n coneixien de gegants a Europa que eren "com personatges fantàstics". Un dels més representats com a gegants fou Goliat, "sobretot a Bèlgica", apunta. En canvi, aquí a Catalunya, els gegants representen el poble, "en el nostre cas les esglèsies del barri, per això es diuen Bernat i Maria", ressalta Roigé. Amb tot, Roigé destaca que el món geganter "és apassionant" ja que "fer barri és fer país i el millor país sempre és el teu barri".

El lloro del 36

El cap de colla dels gegants de Poblenou, Frederic Roigé, destaca com a moment més important en la història de l'associació de geganters, grallers i portadors de cabuts del Poblenou, la incorporació del Lloro del 36, un gegantó per als més joves de la colla. El Lloro del 36 va ser construït l'any 1996 per Jordi Grau, del taller el Drac Petit. El nou gegantó fou estrenat per la festa major d'aquell mateix any. Més tard, el següent any, va ser batejat enmig d'una gran expectació de tota la gent del barri.

El Lloro del 36 representa una figura que gaudeix de molta popularitat al barri. L'animal, que va néixer a Guinea, va arribar al Poblenou l'any 1958 en una licorera del carrer Taulat, on avui encara se'l pot veure dissecat. L'establiment es troba just al davant de la parada final que tenia el tramvia 36. El lloro, que s'estava a l'interior de la botiga va aprendre a imitar el xiulet que feia el tramvia en sortir, i fins i tot, també el xiulet que feia la Guàrdia Urbana. Tampoc no s'estava d'interrogar a la clientela de l'establiment quan marxaven amb un "ja has pagat?", o també saludava als clients dient "borratxo".

Un reportatge de

Laura Baeza

La persecució de la marihuana no impedeix que cada cop sigui més present a la ciutat, on hi ha tota una cultura del cannabis en lluita per la normalització

La 'maria' viu bé a Barcelona

La marihuana segueix estant perseguida per la llei a tot l'estat espanyol. Això, però, no ha impedit que a Barcelona els consumidors, cultivadors o els defensors de tota la filosofia que hi ha al voltant del cànem s'estiguin fent cada cop més visibles. L'existència de més de quinze botigues dedicades a l'autocultiu, la publicació de *Cáñamo* i llibres de la mateixa temàtica, a més de la presència i lluita de dues associacions antiprohibicionistes demostren que a Barcelona hi ha tota una cultura del cannabis viva i en lluita per una normalització.

A Barcelona hi ha més de quinze botigues dedicades al cànem, publicacions especialitzades i dues associacions

Qui no ha caminat mai per Barcelona i ha percebut una olor peculiar? Marihuana. Tanmateix, cada cop és més habitual veure a algú a una plaça liant un cigarret de cannabis, o passejar simplement i veure balcons adornats amb plantes d'aquesta substància. Mentre, la llei continua prohibint al nostre estat el consum d'estupefaents a llocs públics així com la tinença il·lícita. És a dir, l'obtenció, possessió o tinença de qualsevol quantitat de marihuana continua estant castigada amb una multa administrativa. Dues situacions confrontades.

Sent això cert, no deixa també de ser una veritat que es tracta d'un món que cada cop surt més a la llum. És a la dècada dels 90 quan a Barcelona es dóna el *boom*. Gaspar Fraga, editor de la revista *Cáñamo*, parla de la "necessitat d'estendre la idea que es normalitzi el consum del cannabis". Amb aquest objectiu va aparèixer a Barcelona el 1997 aquesta revista que avui dia, assentada al mercat, té una tirada de 60.000 exemplars per tot l'estat i més de 3.000 subscriptors. Durant aquests sis anys, *Cáñamo* s'ha convertit en una font principal d'informació del consumidor i/o cultivador del cannabis. El que es buscava era "una informació pròpia veraç no manipulada. Una informació útil perquè les drogues estan a l'abast de tothom i si no s'informa bé a la gent, el que s'està fent és una guerra falsa a les drogues", com explica Gaspar Fraga.

Cáñamo surt cada mes i en ella el lector pot trobar reportatges sobre la legislació de drogues vigent o sobre campanyes antiprohibicionistes, també notícies relacionades amb la drogoaddicció. I bàsicament continguts "cannàbics". Tots els números, però, estan pensants i orientats cap a l'autocultiu del cànem. Els amos de l'editorial que publica *Cáñamo*, i també llibres sobre el mateix tema, propugnen l'autocultiu "bàsicament perquè creiem que és menys perillós ja que no s'entra amb contacte amb el mercat negre" argumenta Gaspar Fraga.

No es tracta d'una idea defensada només pel col·lectiu de *Cáñamo*, si no que és una de les que més emfatitzen els integrants de l'anomenada cultura del cannabis. "Potenciem l'autocultiu a casa per evitar riscos de consumir qualsevol cosa i de mantenir traficants" explica Karulo, amo de la *grow shop* L'Interior, que es troba a Barcelona. "Es tracta de l'opció més adient per qüestió de legalitat, de salut i de diners", afegeix Karulo.

● El negoci del cànem

La defensa d'aquesta idea ha fet que a la ciutat proliferin les botigues conegudes com a *grow shops* o tendes d'autocultiu. Actualment a la ciutat podem comptabilitzar unes quinze. En elles el client pot trobar des de l'equip per cultivar, passant per la pròpia llavor del cànem i els productes necessaris pel cultiu.

La idea base del moviment associatiu al voltant del cannabis és el respecte a la llibertat individual del consumidor

Són precisament els fertilitzants els productes estrella. "Cada cop es comercialitza menys la llavor i molt més el fertilitzant. És el motiu perquè va sent més la gent que té plantes mare i d'aquestes en va cultivant. Allò difícil és el manteniment, pel qual es necessiten els fertilitzants".

DANI CODINA

Les plantes de marihuana creixen amb bona salut als terrats i balconades de la ciutat
A baix, "fumada" popular en la manifestació anual per la despenalització de les drogues

Tanmateix, es podem trobar a Barcelona un altre tipus de tendes relacionades amb el cànem: les *hem shop*. Són botigues dedicades a la venda de productes fabricats amb aquest producte. Alhora, igualment es venen accessoris com samarretes o bosses amb el símbol de la fulla de la marihuana.

Es pot dir, doncs, que s'ha muntat una indústria. Com explica Karulo, "hi ha un negoci al voltant del cannabis que, sobretot a Barcelona, està en progrés. Hi ha oferta i demanda", i recalca que "aquest és un fet que demostra que la llei vigent no s'acobla a la realitat i per tant encara hem de lluitar".

● Associacionisme en lluita

La bandera d'aquesta lluita de la qual parla Karulo es porta a nivell associacionista. Dues són les associacions que trobem a la capital catalana que es preocupen de forma independent i amb personalitat pròpia de la normalització del cannabis i el seu ús.

L'Associació Ramón Santos d'Estudis del Cannabis (ARSEC) és la més antiga. Funciona des de l'any 1991 i "surt per defendre els consumidors del cannabis davant dels abusos de la llei", segons afirma el seu actual president Felipe Borrallo, "perquè creiem que la política antidroga no compta amb els consumidors i està desfasada". L'associació creu que a l'actualitat hi ha una política de drogues dictada pels EUA i considera que Europa ha de tenir una política pròpia en aquesta matèria, sempre tenint en compte el dret a usar el propi cos com un vulgui. "Els drets humans estan per sobre de qualsevol persecució a la droga" afirma Felipe Borallo. Així, amb aquesta línia d'actuació, l'associació té un servei d'assessorament jurídic per aquells que vulguin obrir una *grow shop* o per aconsellar al consumidor.

L'ARSEC també potencia la medicina paliativa. L'ús de la marihuana per alleugerir els dolors o els efectes de malalties com el càncer, l'esclerosi múltiple, la fibromialgia o la sida. Malalts que pateixen aquestes malalties són atesos a l'associació per ser aconsellats i tractats amb cannabis.

L'Associació Lliure Antiprohibicionista (ALA) és l'altra associació que treballa a Barcelona per la legalització d'estupefaents. El seu integrant Sergio Ballejo parla de "la lluita per la despenalització de totes les drogues i potenciar que se'n faci un ús conscient". Des d'ALA es treballa des de mitjans dels 90 fent manifestacions puntuals, xerrades i publicacions de fullets periòdicament. L'associació també té en marxa una distribuïdora de llibres.

JOAN MOREJÓN

Al marge de la legislació, doncs, a Barcelona la marihuana es continua fent servir, ja sigui per usos terapèutics o purament lúdics. La cultura del cànem es va expandint i enfortint, creant una xarxa d'informació, d'assessorament i de serveis. La *maria*, docns, viu a Barcelona.

El Clot-Camp de l'Arpa demana equipaments

Tot i la indiferència de les administracions, aquest barri de Sant Martí segueix reivindicant residències, biblioteques i equipaments públics

GERARD MELGAR

Reunions amb el Districte de Sant Martí, cassolades al carrer, talls de trànsit, pintades... Les formes amb què els veïns del Clot-Camp de l'Arpa han manifestat la manca d'equipaments públics no han estat poques, però els resultats aconseguits no són, de moment, proporcionals ni a les necessitats del barri ni als esforços realitzats.

Tant l'Ajuntament de Barcelona com la Generalitat de Catalunya han mostrat molt poca voluntat de facilitar espais a la gent del Clot. L'antiga fàbrica Alchemica (situada entre els carrers Indústria, Guinardó i Sant Antoni Maria Claret) és un dels llocs on podria haver-hi una residència per a la gent gran, una ludoteca o una biblioteca popular. I, a uns pocs metres (Freser-Trinxant-Sant Antoni Maria Claret-Navas de Tolosa), s'hi troba una altra finca amb condicions similars, Costa i Font.

● Concessió firmada

La polèmica data de fa diversos anys, concretament des de 1992, quan va ser aprovat el PERI Sport Met. Aquest pla, que va començar a tramitar-se a mitjans dels vuitanta, concedia un espai per a l'ampliació del gimnàs Sport Met (avui, Dir Maragall) dintre d'Alchemica, però també especificava, de forma expressa, que tant la resta de la citada finca com Costa i Font es destinarien a la creació d'equipaments públics després de la seva expropiació.

El Clot-Camp de l'Arpa, amb més de 30.000 habitants, presenta una manca d'espais públics que ha estat reconeguda per la pròpia administració municipal en el pla d'equipaments del Clot, que es va aprovar per unanimitat el passat 28 de gener en el ple del Districte de Sant Martí i en el qual van participar 255 ciutadans.

La primera fase del PERI Sport Met, que no s'hauria d'haver perllongat més de dos anys després de la seva aprovació, ordenava l'expropiació d'Alchemica, a la qual seguiria la de Costa i Font. No obstant, malgrat les insistències dels veïns, l'Ajuntament no va complir el que va signar esgrimint que el cost era molt alt, una situació que s'ha perpetuat fins avui.

Davant l'immobilisme dels responsables del Districte, la societat ECA-ITV va adquirir el terreny d'Alchemica a fi d'instal·lar un taller de revisions de vehicles. L'Ajuntament es va oposar a aquesta iniciativa, però va seguir sense mostrar cap intenció d'expropiar la finca. Això va originar un litigi que, a la seva sentència, el 1998, va condemnar el Consistori a pagar una indemnització de 502 milions de pessetes a la citada companyia.

● Excuses

"En aquests deu anys només s'ha fet que perdre temps i diners. El regidor del Districte (Francesc Narváez) no ha tingut com a prioritat la inversió en equipaments i sempre ha buscat fórmules per estalviar-se diners", critica Miquel Catasús, president de l'Associació de Veïns del Clot-Camp de l'Arpa. Una d'aquestes excuses a les quals al·ludeix Catasús és la proposta que el regidor va realitzar fa tres anys "per accelerar el tema d'Alchemica": Dir Maragall compraria la finca però destinaria solament una part a l'ampliació del gimnàs i, al cap d'un termini proper als 50 anys, tot l'espai seria públic de nou. Sense ser del seu grat tal oferiment, els representants veïnals van posar com a condició que almenys la meitat d'Alchemica es destinés a serveis públics durant aquestes cinc dècades. El pla no va arribar a quallar aleshores, però el passat mes de desembre l'Associació de Veïns va ser convocada a una reunió "per tornar a escoltar la mateixa proposta". Només que ara, com diu Catasús, "la situació és idèntica però encarint-se cada vegada més el terreny".

JOAN MOREJON

Equipaments a l'antiga fàbrica Alchemica: una reivindicació històrica del veïnat

JOAN MOREJON

La manca d'espais públics afecta un barri de 30.000 habitants

● Derrota momentània

Respecte a l'illa de Costa i Font, durant els darrers mesos hi ha hagut novetats no gens favorables als interessos del barri. Fa temps, el seu actual propietari va sol·licitar una llicència en precari per construir-hi aparcaments, una opció que els veïns de la zona desaprovaven en considerar-la perillosa per la proximitat de l'escola Balmanya. Aquest estiu, l'aparcament ja ha començat a funcionar oficialment davant la sorpresa de molta gent i per mitjà d'un procés en el qual l'Associació de Veïns no ha rebut la informació que demandava. Segons explica Marcel·lí Belloso, vicepresident de l'entitat, el Districte no els ha volgut especificar encara quan durarà la "concessió provisional" de la llicència, que, en ser en precari, permetria l'expropiació quan el Consistori l'ordenés. Tot i així, Belloso intueix que la solució "no estarà exempta de traves, ja que el propietari té els drets".

● Falses promeses

Els problemes del Clot-Camp de l'Arpa no s'atribueixen únicament a l'administració municipal, sinó també a la Generalitat. En diverses ocasions, l'Associació ha reclamat un centre de dia per a la població anciana del barri i els ulls estaven posats en el número 40 del carrer Nació, on es troba un laboratori farmacèutic abandonat, propietat del Grupo ONCE fins fa poc temps, ja que l'organització de cecs ho va vendre a una empresa immobiliària. Miquel Catasús acusa la Conselleria de Benestar Social d'"incomplir descaradament i amb traïció el seu compromís de comprar-lo". A més, segons explica, la perfídia del govern autonòmic va arribar fins al punt d'assegurar que tenia una opció de compra, la qual cosa ha estat desmentida des de l'ONCE. Igualment, el dirigent veïnal retreu a la Conselleria "no haver fet ni una inversió en equipaments per al barri".

Quan a principis d'aquest any Catasús va sol·licitar una reunió amb la consellera Irene Rigau, que no es va arribar a produir, la immobiliària encara no havia aconseguit la llicència per edificar, en canvi ara sí disposa d'ella. En un primer moment, la finca es podia haver comprat per menys de 70 milions de pessetes, una xifra que amb el pas dels anys s'ha multiplicat.

Davant la impossibilitat de fer res a Nació 40, els veïns no s'han resignat i creuen que l'alternativa es troba a poca distància, exactament a l'Illa de Sant Martí, l'espai edificable propietat d'Immobiliària Colonial (La Caixa) on fins fa pocs mesos s'ubicaven els Laboratorios Uriach. L'Associació reclama que la Generalitat aconsegueixi la cessió d'una part del terreny per destinar-la a la construcció del centre de dia. Mentrestant, Catasús avisa: "Les eleccions autonòmiques estan molt a propi i el barri està ressentit amb la Conselleria...".

Centres de Fitness Ubae
Ubae Aiguajoc
Ubae Artesania
Ubae Can Dragó
Ubae Can Cuyàs
Ubae Carmel
Ubae Castellar
Ubae Frontó
Ubae Perill
Ubae Esport i Fitness
C.Perill, 16-22 08012 Barcelona
Telèfon 902 222 002

Poblenou debat el futur del seu patrimoni industrial

El Fòrum de la Ribera del Besòs demana una estratègia global de preservació arquitectònica

POBLENOU
SALVADOR CLARÓS

En l'incomparable marc de la fàbrica La Escocesa, al carrer Pere IV, es va celebrar el dia 30 de juny una jornada per la defensa del patrimoni industrial en el futur del Poblenou, organitzada pel Fòrum Ribera del Besòs

L'acte, que va reunir mig centenar de persones entre les quals hi havia geògrafs, historiadors, arxivers, arquitectes, i també responsables de l'àrea d'urbanisme i de patrimoni de l'Ajuntament, tenia per finalitat aprofundir en els valors patrimonials del llegat industrial de la ciutat de Barcelona i, en concret, del Poblenou.

La disparitat de criteris es dóna en la manera de portar a terme la preservació

Les entitats del Fòrum de la Ribera del Besòs reivindiquen des de fa algun temps la preservació del patrimoni industrial i aposten per una defensa dels vestigis fabrils i documentals que contenen la memòria viva de la revolució que ha fet la societat actual: L'entramat fabril del Poblenou, avui al cor de Barcelona, ha estat bressol i gresol de la Catalunya contemporània.

Bressol, perquè fou des de la puixant ciutat industrial que s'articularen les noves expectatives per al conjunt del país. Gresol, perquè la indústria ha estat la baula que ha relligat en un destí comú persones dels orígens més variats que avui formen íntimament Catalunya.

Tot i així, Barcelona ha desdibuixat el seu passat fabril fins al punt que, a banda d'uns pocs edificis i d'una munió de xemeneies-escultura, fa cada cop més la impressió que la ciutat ha transitat per via directa de la vila comercial de l'edat mitjana al gran centre terciari actual. Amb aquest discurs, la gent del Fòrum va deixar plantejada una jornada de debat, amb tants elements de crítica com de proposta, centrada en el conjunt històric industrial de Poblenou.

El punt de partida és la presa de consciència que aquesta munió de fàbriques, que tot just fins fa ben poc encara eren actives i tenien un valor de present, són ara vistes com el llegat d'una etapa de la història del nostre país que no podem obviar.

La segona qüestió, apuntada per Jordi Catalán, catedràtic d'història econòmica de la UB, és la continuïtat o la reconversió de l'activitat econòmica de les velles fàbriques, perquè el desenvolupament dels sectors industrials primitius de la Barcelona del segle XX és l'herència que permet la innovació tecnològica. Això, com a mínim, planteja interrogants a una tendència imparable cap a la terciarització de la ciutat que, adduint una mala relació entre el valor afegit i el preu del metre quadrat de sòl, és la responsable de les dinàmiques metropolitanes d'especialització del territori, de pèrdua de paisatge i problemàtica de la mobilitat, entre d'altres, va explicar Oriol Nel·lo, geògraf i diputat al parlament de Catalunya. Per tant, què s'ha de fer amb el patrimoni industrial no és només una qüestió de justícia històrica, sinó que és abordar el «text» mateix, en paraules de Joan Roca, del model de desenvolupament, de ciutat i d'estil de vida dels ciutadans.

Barcelona ha desdibuixat el seu passat fabril obviant un llegat esencial per entendre-la

L'urbanisme complex enfront de la *urbanalització*, que és com defineix el geògraf de l'UAB Francesc Muñoz la banalització de l'espai, fruit d'un urbanisme pragmàtic i suposadament funcional que fa ciutats sense cap mena d'originalitat.

Aquest és un dilema clau que aboca la ciència urbanística actual a cercar nous valors i noves

MARC ANDREU

Les xemeneies conserven el passat de Poblenou

variables en l'ordenament del territori: per exemple, la història vinculada al paisatge (Rosa Serra); o la dimensió pedagògica que dóna la presència de testimonis materials i d'experiència oral a l'hora de transmetre el llegat a noves generacions (Dolors Baqué); o simplement la presència d'un teixit social consolidat que qualifica sobre manera el districte industrial (J. A. Acebillo). Algunes d'aquestes variables formen part de plantejaments avançats com ara el districte econòmic 22@ al Poblenou.

Si bé hi ha una certa unanimitat a considerar que el conjunt de fàbriques del Poblenou constitueix un bé patrimonial que cal preservar, una altra qüestió és la forma en què es pot assegurar la seva continuïtat. La proposta del Fòrum de la Ribera del Besòs, entitat organitzadora de la jornada, és incrementar els nivells de protecció mitjançant una catalogació exhaustiva que tingui en compte aquells conjunts paisatgístics que permeten una lectura de la ciutat industrial, enlloc de considerar únicament elements aïllats encara que de reconeguda vàlua arquitectònica. L'arquitecte en cap, Joan Anton Acebillo, va mostrar, però, més confiança en una gestió flexible dels recintes industrials mitjançant instruments urbanístics com el Pla 22@ per tal d'optimitzar el seu potencial de reutilització, considerant fins i tot que la catalogació, vista com una càrrega econòmica, podria desincentivar inversions privades necessàries per a la rehabilitació.

En opinió de Rafael González Tormo, gerent de 22@bcn.sa, el patrimoni històric industrial, com a recurs, necessita inversions, i la viabilitat d'aquestes inversions dependrà de trobar usos amb valor afegit suficient. La transformació d'alguns edificis històrics en productes immobiliaris cars com els anomenats *lofts*, capaços de fer que propietaris i promotors es decideixin per la rehabilitació, en seria un exemple que aplica el Pla 22@.

Ara bé, variables de nou valor urbanístic com història, singularitat o veïnatge estarien prenent força en el nou discurs econòmic d'empreses que cerquen instal·lar-se en entorns de qualitat.

Una catalogació exhaustiva permetria una lectura de la ciutat com a conjunt

Finalment, el director d'urbanisme de 22@bcn.sa, Oriol Clos, va reconèixer que, tot i ser molt respectuosos amb el patrimoni d'habitatges i de fàbriques del Poblenou, pel que fa al pla 22@, l'aritmètica urbanística marca uns límits que fa molt difícil mantenir edificis de valor amb baix coeficient d'aprofitament urbanístic. En aquest sentit Jordi Fosas, de l'Arxiu Històric del Poblenou, va qüestionar durament la intervenció que s'ha fet a Ca l'Aranyó, que s'ha descontextualitzat, preservant únicament l'edificació principal per a ús de l'Universitat Pompeu Fabra, envoltada d'un bosc de gratacels de la nova ciutat audiovisual de Diagonal Glòries. Membres del Fòrum Ribera del Besòs van reclamar una estratègia global de preservació del patrimoni industrial del Poblenou perquè ni tot el Poblenou és 22@ ni es pot anar defensant el patrimoni fàbrica per fàbrica com ja ha passat amb Can Saladrigas o Oliva Artés.

Parkings
Consell de Cent, Plaça de les Glòries, Independència, Avda. Meridiana, Gran Via
Metro
Glòries, Clot
Autobuses
18, 33, 34, 43, 44, 48, 51, 54, 56, 62, 92

Des d'un botó fins un canó!!

OBERT DE SOL A SOL
ELS DILLUNS, DIMECRES, DIVENDRES I DISSABTES

UNA CIUTAT DINS UNA CIUTAT!!

ASSOCIACIÓ DE VENEDORS
Mercat Municipal
Fira de Bellcaire

LA NOSTRA OFERTA: Conjuguem el nou i el vell.
SUBHASTES: Dilluns, dimecres i divendres a les 7 del matí de
MOBLES I TRASTOS VELLS:
Els més diversos objectes que vostè pugui imaginar i adquirir. On tal vegada trobi els més inesperats.
OFERTES PERMANENTS:
Tot el que es fabrica i confecciona de qualsevol tipus, que s'ofereix al públic a preus veritablement satisfactoris.

Breus de barri

LES CORTS
Dexeus al frenopàtic
El grup immobiliari Verteix i l'hospitalari United Surgical Partners Europe han signat un conveni per traslladar l'Institut Dexeus als terrenys del frenopàtic de Les Corts. Diverses mobilitzacions veïnals han denunciat l'operació i reivindiquen un equipament públic i no privat. La inversió serà de 100 milions d'euros i es construiran tres edificis.

SAGRERA
Pintades xenòfobes
En plenes vacances el menjador social que l'Ajuntament manté a l'avinguda Meridiana ha sofert diverses pintades que reclamen el seu tancament: "Skins contra el comedor", "Basura fuera". Pintades similars s'havien tapat i les que comentem reincideixen en el seu objectiu. Estan a prop del lloc on fa dos mesos un grup de *skins* va apunyalar un jove equatorià de 17 anys.

BESÒS
Crítiques al Port del Fòrum
Com al seu informe de l'any anterior, Greenpeace critica en el seu últim estudi les obres del Fòrum 2004. Manifesten que el projecte de la desembocadura del Besòs es desplega a sobre d'una plataforma creada artificialment sobre terrenys guanyats al mar. Manifesten que el Fòrum 2004 no hauria d'enarborar la bandera del "desenvolupament sostenible".

SANT ANDREU
Recollida de signatures
Per al dia 10 de setembre el moviment veïnal té anunciat un acte a la plaça Orfila per defensar set reivindicacions plantejades davant el Pla Sagrera-Sant Andreu. La campanya de recollida de signatures es titula "Defensem casa nostra. O ara o mai! Ronda no, Parc sí."

NOU BARRIS
Reivindicacions per al PAM
En un material publicat per la Coordinadora d'AAVV es recullen barri a barri totes les reivindicacions per al Pla d'Actuació Municipal 2003-2007. La coordinadora dóna prioritat a la proposta de Cotxeres-Borbó, els diversos plans comunitaris, la biblioteca per a la Zona Nord i l'escola de música «La Guineu». També s'exigeix la paralització del projecte especulatiu a Canmasdéu i l'elaboració d'un pla d'equipaments per a la tercera edat. S'exigeix declarar Àrea de Nova Centralitat l'espai situat entre Via Júlia i Via Favència.

SANT ANTONI
Pla Comunitari
L'editorial de l'últim butlletí publicat fa referència als treballs del Pla Comunitari. Com a objectiu immediat es planteja estudiar la realitat de cada barri i delimitar els principals àmbits d'actuació. S'assenyala que "la idea que hi ha darrere tot el Pla és que cal concretar i fer operativa la participació ciutadana que tothom alaba. Si no, l'únic que s'aconsegueix és fer volar coloms". Més informació: www.xarxantoni.net

Vallbona, la Barcelona oblidada

L'Associació de Veïns i Veïnes denuncia la incomunicació i la marginació del miler d'habitants d'un barri envoltat de carreteres i vies de tren

BARCELONA
GEMMA AGUILERA

Malgrat que són conscients que els barris perifèrics són, històricament, els més abandonats, els veïns no es desanimen, tot el contrari, presumeixen de ser els més lluitadors. Cap dels habitants de Vallbona, un barri que pertany al districte de Nou Barris, no vol grans superfícies comercials, ni districtes econòmics, ni més carreteres, ni grans inversions. Les seves necessitats són del tot bàsiques en una ciutat europea i cosmopolita com Barcelona. Segons explica Zaida Palet, presidenta de l'Associació de Veïns i Veïnes de Vallbona, "el més urgent és la urbanització total del barri, tant pel que fa als carrers com a l'enllumenat. L'asfaltatge dels carrers és de fa més de vint anys, no es fa cap tipus de manteniment, i el que és pitjor, gran part dels carrers no tenen vorera. Això suposa un perill important per a tots nosaltres". I afegeix que els veïns de Vallbona se senten cada vegada més menystinguts per l'Ajuntament de Barcelona: "Nosaltres també paguem impostos com la resta de ciutadans i no els veiem reflectits enlloc".

Manteniment i transport públic, dues necessitats urgents del barri

L'altra gran assignatura pendent per a Vallbona és el transport públic. Tot i que el barri està dividit per les vies del tren de mercaderies i està envoltat de carreteres, la mobilitat dels veïns es converteix en una odissea. Els autobusos 97 i 81, que pertanyen a la flota antiga de vehicles, tenen una freqüència de pas de mitja hora i una hora respectivament. Només s'aturen al centre, i deixen una part important del barri totalment incomunicat. D'altra banda, per arribar a l'estació de Renfe de Torre del Baró, els veïns han de caminar entre un i tres quilòmetres. Tots ells però, veuran i sentiran com l'AVE creua a diari pel seu barri, sense aturar-se, és clar.

Per si això fos poc, els accessos al barri compliquen encara més la mobilitat. Els veïns hi accedeixen pel "forat de la vergonya", un túnel molt degradat que connecta Torre Baró i Ciutat Meridiana. L'altra opció és "la carretera morta", que voreja el barri passant per sota de les autopistes. Els veïns reclamen també que es millorin aquests accessos per evitar que es degradi encara més la imatge negativa del barri. Una imatge que, segons els veïns, es veu perjudicada per l'escassa presència dels serveis de neteja i de Parcs i Jardins de Barcelona.

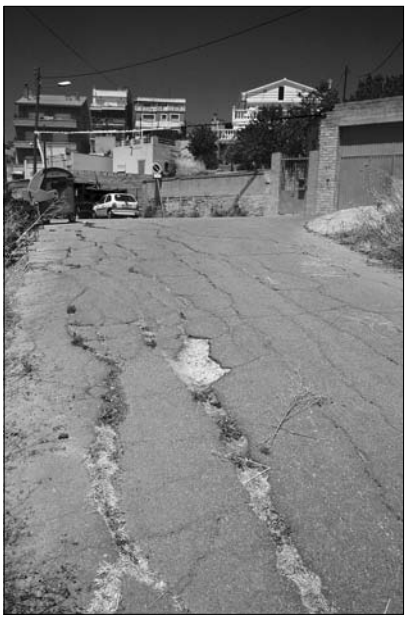

DANI CODINA
L'asfaltatge dels carrers és de fa més de vint anys

"No sou prou gent"

Vallbona ha de créixer en nombre d'habitants si vol que es facin efectives algunes millores. Aquest és l'argument que dóna l'Ajuntament de Barcelona als veïns cada vegada que reivindiquen allò a què creuen que tenen dret com a barcelonins que paguen religiosament els impostos. Els veïns de Vallbona tenen la sensació de ser els darrers de la llista: "L'Ajuntament sempre ens posa l'excusa del nombre de població, i ens expliquen que els serveis i necessitats van en funció dels habitants del barri, i que no arribem al llindar mínim. És clar, si ens posen un autobús, ells hi perden diners i no hi estan disposats. Ens han dit que és normal que mirin més per Ciutat Meridiana que per Vallbona, perquè no és el mateix 12.000 habitants que 900. És una vergonya, i si no creixem en població, mai tindrem més del que tenim ara, que és el no res", assegura Zaida Palet.

I és que és difícil que Vallbona incrementi gaire la seva població si el barri té uns serveis tan precaris. Als anys noranta el barri va perdre la meitat dels seus veïns arran d'unes expropiacions que no van ser compensades amb la construcció de prou vivendes per regenerar la zona. Tot i així, ara s'obre una petita esperança amb la construcció dels pisos dels sindicats al carrer d'Oristà, que podrien fer que el barri arribés als 1.600 habitants. Aleshores els veïns es veurien amb cor de plantar cara i reclamar la urbanització immediata del barri, la millora del transport i la revisió del seu Pla Comunitari. Però aquests pisos també han dut els primers conflictes: "L'Ajuntament només vol urbanitzar la zona on es faran els pisos, però no els altres carrers. A la gent que fa més de trenta anys que viu en un carrer que no té vorera, què li diem, que d'aquí poc vindran uns que no són del barri i els faran un carrer nou, i a nosaltres ens tornaran a oblidar?".

I un darrer temor de Vallbona: que l'Ajuntament decideixi que en lloc d'aprofitar els terrenys de què disposa la zona per fer-hi habitatges, transformi el barri en una porta d'entrada i sortida de la ciutat. Vallbona es convertiria en un entramat de carreteres i connexions per descongestionar el trànsit de Barcelona. "Ja estem dividits per les vies del tren i ho estaríem encara més per les carreteres. Això sí que provocaria la desaparició total del nostre barri", adverteix la presidenta de l'Associació de Veïns i Veïnes de Vallbona.

Malgrat tot, diuen que hi ha una cosa que ningú no els podrà prendre: el caliu de barri i la certesa que tots els veïns són com una gran família.

DANI CODINA
Rec Comptal, un tresor del barri

El patrimoni en perill

El Torrent Tapioles i el Rec Comptal són dos tresors que miren de sobreviure al pas dels anys en aquest barri. No ho tenen gens fàcil. Al Torrent, les empreses de Can Cuyàs, que pertanyen al terme municipal de Montcada i Reixac, hi aboquen tots els residus i l'han convertit en un clavegueram. Els veïns, que fa quinze anys jugaven al Torrent i gaudien de l'aigua neta que baixava de la muntanya, ara allunyen els nens de la zona i tanquen les finestres de casa perquè la pudor es fa insuportable. El Rec Comptal, datat al segle X, és un espai privilegiat en una gran ciutat. La seva flora i fauna mediterrànies el podrien convertir en un lloc idíl·lic, si no fos perquè també està totalment abandonat. Els veïns de Vallbona tenen una solució per recuperar aquest patrimoni, però necessiten la col·laboració de l'Ajuntament que, asseguren, no ha mostrat cap interès per la proposta veïnal d'explotar el potencial pedagògic del Rec, convertint-lo en una aula d'estudi per als escolars de la ciutat.

EL COR ROBAT

CATHERINA AZON

Pilar Pérez
Presidenta de l'AVV del barri de la Mercè

"Malgrat els cotxes, els nens encara juguen al carrer"

PUYAL

Viu al barri des dels 2 anys. Es va apuntar a l'AVV l'any 1976 i aquest any el barri ha fet el seu 50 aniversari. Un llibre que està buscant suport per poder ser editat aixecarà acta de la història d'un barri que pot ser el més petit de la nostra ciutat.

On és el barri?
Damunt la carretera d'Esplugues, a Pedralbes. 123 cases adossades que va construir la "Obra Sindical del Hogar". Posteriorment s'ha construït alguna casa a la part del nord. En total, uns 400 veïns i veïnes.

Districte?
Nosaltres som i ens sentim de Sarrià. Però una divisió artificial de la ciutat ens va ubicar a Les Corts per raons polítiques.

Consciència de col·lectivitat?
I tant. Des de fa 50 anys s'ha programat sense cap interrupció la festa major. Trobar-nos a la festa ha suposat conèixer-nos i tenir consciència que formem un petit barri situat «a la fi del món».

Una fotografia del barri?
Malgrat els cotxes, els nens encara juguen al carrer

Petits o grans problemes?
Ens han inclòs al Catàleg del Patrimoni Artístic de la ciutat i és un orgull, però s'ha d'aprovar un pla especial que ens permeti mantenir els habitatges en perfectes condicions d'habitabilitat. Ser al Catàleg no pot perjudicar-nos. El diàleg i l'acord són necessaris.

Un pla consensuat?
S'ha de mantenir un equilibri, i la participació és fonamental.

Mobilitat?
Entrar al barri és trobar-se amb una forta pendent. Vam aconseguir el 113, el bus de barri. Fa uns mesos pretenien allargar el seu recorregut, sense incorporar més vehicles. D'aquesta manera trigaria encara més en arribar al barri. Vam aconseguir parar momentàniament la decisió, perquè les eleccions estaven a prop.

Què plantegeu?
Que si l'allarguen no sigui cap a la clínica Sant Joan de Déu sinó cap al mercat de Collblanc i la parada de metro Zona Universitària. Donaria un millor servei al barri i s'haurien d'afegir vehicles.

Algun tema més?
Tenim pendent l'expropiació i urbanització de part del carrer Falgas i el torrent de la Barrina.

Relacions amb les associacions del districte?
Ho creiem necessari, encara que no pertanyer a Sarrià no ens ajuda.

Per què entrar a la Favb?
Un veí ens va plantejar que havia llegit la revista *Carrer* i es va preguntar per què no figurava l'associació del seu barri. Ens vam posar en contacte amb la Favb i vam sol·licitar l'entrada com a socis ja que ho considerem positiu.

La Favb renova la seva pàgina web

REDACCIÓ

La Favb engega una nova etapa a Internet amb nou disseny i continguts a la seva pàgina, que podeu trobar a l'adreça de sempre: www.lafavb.com.

La presència a la xarxa té com a objectiu complementar i agilitzar la comunicació entre les entitats veïnals i informar totes les persones interessades en l'acció social i les necessitats i conflictes latents als barris de la nostra ciutat.

La web ha estat desenvolupada amb programari lliure i està hostatjada en un servidor GNU/Linux.

La pàgina permet informar-se sobre la Favb, accedir a la revista Carrer i conèixer les reivindicacions veïnals barri a barri

Des de la pàgina principal podeu accedir al llistat actualitzat de les associacions de veïns i veïnes que formen la Favb, a les activitats que desenvolupa la federació (serveis, campanyes i reivindicacions) i consultar els documents que expliquen la posició de l'entitat respecte diferents temes que afecten la ciutat. També trobareu un apartat amb adreces web d'interès veïnal i social.

La Veu del Carrer, la revista de la Favb sobre la ciutat de Barcelona, també està present a la web. Podeu consultar els últims 11 números en format PDF i contactar via email amb la redacció per suggerir temes, enviar cartes o demanar que la revista us arribi a casa per correu postal.

També teniu a la vostra disposició l'Observatori Veïnal, una eina de consulta per conèixer les problemàtiques, necessitats i realitats sociològiques barri a barri amb comparatives amb les xifres generals de la ciutat.

La pàgina conté un buscador propi que troba d'entre tots els continguts que apareixen a la web aquell que correspongui a la paraula que heu triat i així facilitar-vos la recerca específica.

La pàgina és de fàcil consulta i es carrega sense problemes amb qualsevol tipus de navegador que feu servir al vostre ordinador, però la millor manera de conèixer-la és provant de fer-la servir. Us animem a fer-ho.

Publicacions

INDE

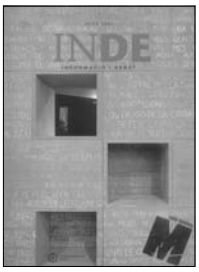

El Col·legi d'Arquitectes de Catalunya publica una nova revista d'informació i debat a la qual es plategen temes relacionats amb la professió: "He acabat la carrera, i ara què?", una taula rodona amb joves arquitectes i un diàleg al voltant de l'habitatge. La revista recupera el tarannà crític, destacant un article sobre la plaça de les Glòries que reproduïm a la pàgina 9.

Guia Útil

Una guia que es subtitula *per a la transformació social.* En les seves 144 pàgines ofereix presentacions de projectes i col·lectius, mitjans d'informació, directoris d'entitats i espais socials "alliberats", lluites i diversos contactes útils. Intenta donar una visió completa de la dissidència social existent. guia@moviments.info Plaça del Sol, 19-20. 08012-Barcelona

Participació

***La participació ciutadana en l'àmbit local* és una guia útil de conceptes, figures i pràctiques relacionades amb la participació obra del nostre col·laborador Pep Martí. Es tracta d'una sèrie de reflexions i propostes per avançar en la participació ciutadana i millorar les accions portades a terme des dels ajuntaments i les organitzacions socials. Editat per la Confavc. Tel.: 93 268 89 80**

"A Trinitat Vella volem un urbanisme negociat"

QUI ÉS QUI

SARA MMEDA SALA
Presidenta de l'AVV de Trinitat Vella

ROSA Mª PALENCIA
Periodista

DANI CODINA
Fotògraf

L'advocada barcelonina Sara Mmeda Sala és la flamant presidenta de l'Associació de Veïns i Veïnes de Trinitat Vella. A la porta del local de l'associació, un grup de veïnes de la junta l'esperen per a despatxar alguns assumptes. L'activitat constant en el local, situat a la també bulliciosa plaça de la Trinitat, dóna una idea de la manera de ser d'un col·lectiu que no ha perdut la seva tradició reivindicativa. La jove advocada de 31 anys n'ha tingut 20 per prendre-li el pols a un barri acostumat a aconseguir els seus serveis mitjançant la mobilització. Quan era una nena de 10 anys, Mmeda va arribar a Trinitat Vella des del seu Hospitalet natal, on els seus pares van instal·lar-se fa 40 anys provinents de Guinea Equatorial.

La seva aparença és la d'una persona tranquil·la que es pensa molt les coses abans de dir-les. La breu reunió de veïns que Mmeda presideix i que *Carrer* presencia a distància fa pensar en una persona respectada les opinions de la qual són molt valorades. Fa sis mesos que Sara va assumir la presidència "per fer coses positives per al barri i millorar la seva imatge i la seva qualitat de vida". La seva activitat és constant.

En perfecte català, Sara s'expressa mitjançant intervencions breus, tan pensades que a l'hora d'enumerar les demandes, semblen frases fetes. No obstant, la llista és llarga, perquè com Mmeda ha dit en alguna ocasió, "Trinitat Vella no és un barri marginal, però està marginat".

Una vella reivindicació és aconseguir el trasllat de la presó de joves per convertir el lloc en una residència per a la gent gran. Quan aquesta reportera es queixa de les voltes que dóna l'autobús 11, Mmeda aprofita per a afegir: "Imagini's una persona gran, amb bastó, que no li queda més remei que prendre l'11 per a visitar-se amb el metge especialista".

Per això a la llista de reivindicacions també consta aconseguir l'autobús del barri i que la línia 73 arribi més a prop, a més a més d'un Centre d'Assistència Primària complet, és a dir, amb metges especialistes. O suficients escoles bressol que substitueixin els mòduls prefabricats "provisionals" instal·lats al barri ja fa 20 anys. L'aposta dels veïns de Trinitat Vella, que la jove presidenta resumeix, consisteix en un "urbanisme negociat".

Per això exigeix que les administracions escoltin els veïns, molts dels quals, principalment jubilats, ja s'encarreguen voluntàriament de "passejar-se" el barri a la recerca de necessitats o suggeriments que aporten a la Junta veïnal. En aquest sentit, Sara no es queixa de la participació dels veïns, perquè diu que compta amb un equip excel·lent en el qual, a més, la paritat per sexes és perfecta.

Amb una quota d'immigració del 10% al barri, la presidenta considera que la convivència i l'acollida als nouvinguts és "fantàstica". I per continuar fomentant-la, l'AVV ha decidit -"si comptem amb el suport de les administracions"- arrencar el curs amb el seu particular Fòrum Multicultural. Durant l'últim cap de setmana de setembre, Trinitat Vella haurà estat l'escenari d'actuacions culturals, xerrades, jocs i demostracions culinàries que hauran posat de manifest el nou pols del vell barri.

I és que la bona convivència entre nouvinguts i autòctons sembla ser també una tradició del barri. La perfecta integració de la família Mmeda Sala al barri des de fa 20 anys provoca que l'advocada no sigui capaç de recordar si en el seu col·legi hi havia més nens negres a més d'ella i els seus germans. "El fet que jo sigui negra i presidenta de l'AVV només és notícia per a la premsa".

Sal i pebre

Paco Candel i la gent del barri

Com que no és habitual, quan a un bon veí li donen una medalla, la gent del barri ens posem contents. És el que ens passa ara que al Paco Candel (Casas Altas, 1925) li han donat la Medalla d'Or de la Generalitat en reconeixement a la seva obra com a escriptor i a la seva tasca en favor de la cohesió social i la solidaritat. De ben segur que l'autor de *Donde la ciudad cambia su nombre* i *Els altres catalans*, entre una quarantena llarga d'obres, trobarà un racó del seu entranyable i atapeït pis del barri del Port, a la Zona Franca, per penjar-hi la medalla. Però la gent del barri sabem que, sense desmerèixer els merescuts galardons institucionals, al Candel li fa més il·lusió el premi del contacte humà. Una medalla popular, aquesta, que ja fa temps que porta penjada al cor. Com a mínim des de 1977, quan a les primeres eleccions després de morir Franco 1.280.928 persones el vam votar com a senador de l'Entesa dels Catalans. Felicitats, Paco.

Zeta

L'acudit

Toni